

ወጋክታ

4ይ ዓመት ቁጥር 34 27 ሰኔ 2016 ዓ.ም

ሐሙስ

ብር 10.00

ፎቶ: ዳኔ ስበረ

«ስራሕቲ ክረምቲ ሱሚ ዓመት ጉዳይ ሞትን ሕውደትን 'ዩ»

- ዶክተር እያሱ አብርሃኑ ሐላፊ ቢሮ ሕርሻን ሃፍቲ ተፈጥሮን ትግራይ

ብጋዜጣ ሪፖርተር

አዲስ አበባ፡- ዶክተር እያሱ አብርሃን ነዚ ዝገለፁ ካብ ቢሮ ሕርሻን ማይን ኢነርጅን ዝተውግአፁሉ ሓላፊትን ላዕሊዎት ክኢላታትን ኣብ ወረዳ ራያ ዓዘቦ ጣብያ ዋርግባ ኣብ መፍረይነት ስራሕቲ መስኖ ዑደት ኣብ ዝገበርሉ እዋን 'ዩ።

ነካይዶ ዘለና ዑደት መፍረይነት ንምዕባይ ኣብ ሓረስታይና ዝግበር ዘሎ ምድላዎትን ዝራኣዩ ዘለዉ ፀገማትን ንምዕባብን ዝግለጹ 'ዩ ኢሎም።

ብፍላይ ኣብ መፍረይነት መስኖ ከም እታወታት፣ ባልዓት፣ ሕማማትን ስእነት ዕደጋን ዘለዉ ፀገማት ሙሉእ ብሙሉእ ክፍታሕ 'ዩ እኳ እንተዘይበልና ከም ቢሮ ብዘለና ዓቕሚ ንምፍታሕ ብትኹረት ንሰርሕ ኣለና ኢሎም።

ሐላፊ ዘፈር ቁጠባ ወረዳ ራያ ዓዘቦ ኣይተ ባራኪ ሃፍቲ ብወገኖም፡ ኣብቲ ወረዳ ብዘሎ ዝሓሸ ዓቕሚ

«ስራሕቲ ... ገፅ 6

ኣብ ትግራይ ወፍሪ ክረምታዊ ኣገልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ተጀሚሩ

አበረሃ ሓገስ

አዲስ አበባ፡- ናይ ሎሚ ዘበን ወፍሪ ክረምታዊ ኣገልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ኣብ ትግራይ ብቅድሚ ትማሊ ተጀሚሩ። መንግስቲ ፌደራል ብዝመደቦ 23

ሚልዮን ብር ኣብ ትሑት መንግስቲ ናይ ዝርከቡ 20 ወገናት መንበሪ ዝዩ ምሕዳስ ወፍሪ ተጀሚሩ።

ነቲ ወፍሪ ዘጀመሩ ርእሰ ምምሕዳር ግዚያዊ ምምሕዳር ክልል ትግራይ ኣይተ ጌታቸው ረዳን ኣማኸሪ ድሕንነት ቀዳማይ ሚኒስትር ቀነዓ ያደታ (ዶ/ር)ን፣ ኣብ

ከተማታት መቐለን ውቕሮን ንዝነብሩ ዓቕሚ ዘይብሎም ወገናት ምሕዳስ መንበሪ ኣባይቲ ኣጀሚሮም።

ፕረዚዳንት ጌታቸው ኣብዚ ምጀማር ወፍሪ ወለንታዊ ስራሕ ተረኪቦም ከምዝገልፁዎ፣ ብተግባር ዝተጀመረ

ኣብ ትግራይ ... ገፅ 6

ወፍሪ ሓምሰዋይ ኣሰር ኣብ ትግራይ ተጀሚሩ

መኣርግ ገ/ሄር

አዲስ አበባ፡- ግዚያዊ ምምሕዳር ክልል ትግራይ ፕረዚዳንት ጌታቸው ረዳ ወፍሪ ሓምሰዋይ ኣሰር ብብርኪ ክልል ኣብ ዘባ ደቡብ ትግራይ ብቅድሚ ትማሊ ብዕሊ ኣጀሚሮም።

ዝዓነወ ሃፍቲ ተፈጥሮ ትግራይ ንምሕዋይ ኣብ ዝግበር ግዕዝ ኩሉ ሕብረተሰብ ተሳታፊ ክኸውን ኣይተ ጌታቸው ኣገንዘቦም።

ብተወሳኺ ኩሉ ሰብ በቢክባቢኡ ፊልሲ ብምትካል ኣብ ስራሕቲ ሓምሰዋይ ልምዓት ብፅሑቱ ንክፍፅም ግዑዲት ኣቕሪቦም።

ኣብ ኩሎም ክባቢታት ትግራይ ቦቲ ኩናት ምኽንያት ዓንድም ዝነበሩ ጣብያታት ፊልሲ ስራሕ ክጀምሩ ስለዝተገበረ ኩሉ ህዝቢ ብፍላይ ድማ መናእሰይ ኣቲ ቅድሚ ሓዚ ትግራይ ትፍለጠሉ

ወፍሪ ... ገፅ 6

ዘለውና ፀጋታት ብግቡእ ብምጥቃም ቕጠባዊ ምምሕዳሮች ምምፃእ ይከኣል 'ዩ

ገፅ 2

“ጀሚርና ዘይንውድኦ ስራሕ የለን”

ገፅ 4 - ቀዳማይ ሚኒስትር ኣብይ ኣሕመድ (ዶ/ር)

«ቕጠባ ክዓቢ እንተኾይኑ ግዳማውን ውሽጣውን ፈተናታት ብኣግባቡ ክእለዩ ኣለዎም»

ገፅ 5 - መምህር ማህደር ተስፋኪርስ

የኢንፎርሲቲታት ኦንላይን ስራዎችን ለማረጋገጥ ዓውዲታት ትምህርት ከሰልጥንምም ዘፀንቀ ተማሃሮ አመራሮች

• የኢንፎርሲቲ ስራዎችን ለማረጋገጥ ለሰልጥን ተማሃሮ ዓውዲታት ትምህርት ያስፈልጋቸዋል

መሰረት ገብረዮሃን፡መኅረት ገ/ሃር

አዲስ አበባ፡- የኢንፎርሲቲ አክሱም ገብረሥላሴ ዓውዲታት ትምህርት ቤት በ23 ሰኔ በቀዳማዊ ኃይለማርያም ዲታች ዘመናዊ ስራ ለሰልጥን ተማሃሮ አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ የኢንፎርሲቲ ስራ ደ/ሪ ስለሰረዘ በ300 ተማሃሮ አመራሮች።

ገብረሥላሴ የኢንፎርሲቲ አክሱም ገብረሥላሴ ብርሃን(ዶ/ር) ከምዝገባውም፣ እቲ የኢንፎርሲቲ ካብ ዘመረቅም 1 ሺሕን 50 ተማሃሮ እቲም 190 ብካልኣይ ዲታች ዘመረቅም ዮም። እቲም ተመሪቅቲ ተማሃሮ ብካምፒውተር ሳይንስ፣ ሕገ፣ ሕክምናን ነርሲንግን ሓዊሱ ብገተፈላለዩ ዓውዲታት ትምህርቲ ዘመረቅም ዮም።

ብተመሳሳሊ የኢንፎርሲቲ ስራ ብገተፈላለዩ ዓውዲታት ትምህርቲ ብካምፒውተር ካልኣይን ዲታች ከምህርም ዘፀንቀ ስለሰረዘ 300 ተማሃሮ 25 ሰኔ 2016 ዓ.ም አመራሮች። እቲ የኢንፎርሲቲ ንሳልሳይ ግዜ ዘመረቅ እንትኸውን፣ 255 ተማሃሮ ብካምፒውተር ዲታች 72 ድማ ብካልኣይ ዲታች ብሓፊሻ 327 ተማሃሮ አመራሮች።

ብተመሳሳሊ እቲ የኢንፎርሲቲ ስራ ስለሰረዘ ሓዲ ቢልዮን ብር ወጻኢ ዘሃንገም ተመሪቅቲ ስለሰረዘ ልምዳት ናብ ኣገልግሎት ብካምፒውተር።

ንኣገልግሎት ካብ ዘብቀዎም ተመሪቅቲ ትምህርት፣ ሸዳሽተ ህንጻታት ናይ ተማሃሮን መደቀሲ፣ ሓዲ መሰብሰቢ ኣዳሪሽ፣ መወገዲ ረሳሕ ፈሳሲ፣ ከምኡ ወን ናብ ከተማ ማይጨው ዝወሰድ መንገዲ ኣሰፋፊትን ይርከብዎም።

እብ ምረቃ ተመሪቅቲ ገተረኸቡ ዲኤታ

ሚኒስትር ንግድን ቅጠናዊ ትሰርን ናይቲ የኢንፎርሲቲ ኣማራርሓ ስራሕ ቦርድ ኣካቢ ካሳህን ጎፊ(ዶ/ር)፣ እቲም ተመሪቅቲ እቲ የኢንፎርሲቲ ዝሆነ ግልጋሎታት ዘመሓይሽ ከምዝኾን ገሊዮም።

ብተመሳሳሊ እዞም መሰረተ ልምዳት ተመሪቅቲ ብካምፒውተር ብፅሬትን ይህነፁ ምህርም ጠቐሶም።

እብ ዝቆፅል በጀት ዓመት ዝህነፁ ተመሪቅቲ መሰረተ ልምዳት ብገተፈላለዩ መልኰ ክስርሑ ክትልን ድጋፍን ከምዝገቡሎም ገሊዮም።

ስራ የኢንፎርሲቲ ብመንፅ ፅሬት ትምህርቲ፣ ምርምር፣ ዲጂታላይዜሽን፣ ልምዳት መሰረተ ልምዳት፣ ምርምር ስራሕን ፅባቕ ካምፓስን ዝሰርሑም ውፅኢታዊ

ስራሕቲ ዝነኣድ ምዃኑ ጠቐሶም።

ፕረዚደንት እቲ የኢንፎርሲቲ ፕሮፌሰር ታደሰ ደጀኔ ብወገኖም፣ ብገተፈላለዩ ምክንያታት ተቋሪም ዘፀንቀ ተመሪቅቲ ህንጻታት ህንጻታት ተዘዘሙ ንኣገልግሎት ድሉዎት ምዃኖም ገሊዮም።

እቲም ተመሪቅቲ ምዝገባም ዓቕሚ ምቕባል እቲ የኢንፎርሲቲ ክውሰኽ ፕራሕ ዘይኮነህ ዝሰላሉ ዝነበሩ ሕቶታት ፀገማት መሰረተ ልምዳት ውን ከምዝፈትሑ ገሊዮም።

እብቲ ስነ-ስርዓት ምረቃ፣ ንኮንትራክቲቲ፣ ክኣላታት ህንጻ፣ ከምኡ ወን ንሰራሕተኛታት ፅባቕ እቲ ቐፅሪ ሽልማትን ምስክር ወረቐትን ተዋሂቡ።

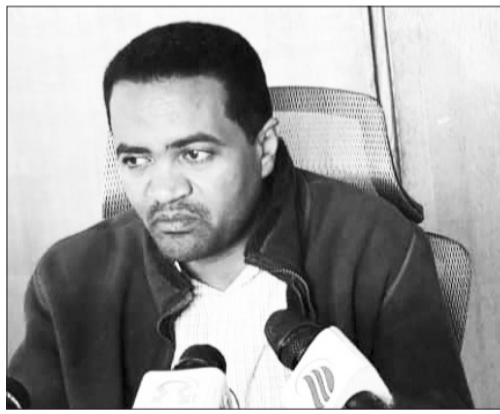
ሞት ህፃናት ንምቕናስ ይስራሕ ከምዘሎ ተገሊፀ

አዲስ አበባ፡- ክታብት ጀሚሮም ዘቆረፀን ፈጣሪም ዘይጀመሩን ትሕቲ ሓሙሽተ ዓመት ንዘለው ህፃናት ፈላኽ ንምቕናሳት ካብ 24 ሰኔ 2016 ዓ/ም ጀሚሩ ንተኸታታሊ ሽውዓተ መዓልታት ዘፀንቁ ዳህሳስ ገዛ ንገዛ እናተኸየደ ከምዝርከብ ቢር ሓለዋ ጥዕና ትግራይ ገሊዮም።

ከም ሓበሬታ ቢር ጉዳያት ኮሙኒኬሽን ክልል ትግራይ፣ ሓላፊ ቢር ጥዕና ትግራይ ዶ/ር ኣማኑኤል ሃይሰ፣ እቲ ወፍሪ ኣብ 82 ወረዳታት ትግራይ ትሕቲ ሓሙሽተ ዓመት ንዘለው ህፃናት ንምክታብ እናተኸየደ ዝርከብ ኮይኑ ገዛ ንገዛ ዳህሳስ ኮይኑ ክታብት ጀሚሮም ዘቆረፀን ፈጣሪም ዘይጀመሩን ፈላጊ ድሕሪ ምቕናሳት እቲም ዘይተኸተቡ ቆልዑ

ንምክታብ ዝኣለመ ወፍሪ እዩ ኢሎም። ብምዃኑ ብፍላይ መራሕ ስድራ ኣዴታት ኣቦታት ኣብቲ ገዛ ዝነበሩ ብሙሉዕም ከምዝገቡን ትክክለኛ ሓበሬታ ክህቡን ትፅቢት ይግበር ክብሉ ዶክተር ኣማኑኤል ገሊዮም።

እብ መወዳእታ ኣብ ዓለም ክታብት ንህፃናት ንክበፅሕ ዝሰርሑ ትካላት ኣብ ኢትዮጵያ ካብ ዘለዋ ክልላት ዘይተኸተቡን ምክታብ ጀሚሮም ዘቆረፀን ብብዝሒ ኣብ ቅድሚት ትሰራሶ ትግራይ ብምዃር ቀዳማይት ስለዝተውሃብ ነዙይ ከም ዓብይ ዕድል ብምቕናሳት ኣብ ዝኾነ እዮን ዝርከብ ብዘይምዃኑን ኩሉ ዝምልከቶ ኣካል ተሓባራይ ክኸውን ዶ/ር ኣማኑኤል ፀዊዮም።

ዶ/ር ኣማኑኤል ሃይሰ።

ዘለዉና ፀጋታት ብግቡኝ ብምጥቃም ቅጠባዊ ምምሕያሽ ምምጻእ ይከኣል 'ዩ

ሄርሞን ፍቃድ

አዲስ አበባ፡- ኣፍቲ ክልል ዘሎ ፀጋታት ብፍትሓውነት ብምጥቃም ቅጠባዊ ምምሕያሽ ምምጻእ ይከኣል 'ዩ ክብሉ ኣብ የኢንፎርሲቲ ዓውዲታት ክፍሊ ትምህርቲ ኣካውንቲንግን ፋይናንስን መምህር ማህደር ተስፋኪሮስ ተዛሪቦም።

መምህር ማህደር ንትካል ፕሬስ ኢትዮጵያ ከምዝበልዎ፣ ኣብ ክልል ትግራይ ብፍላይ ብተራሪዝምን መዓዲን ዝርከብ እቶት ብስርዓትን ብፍትሓውነትን ምምሕያሽ ተተኻኢሉ ነቲ መንእሰይ ዕድል ስራሕ ካብ ምፍጣር ሓሊፉ ቅጠባዊ ምምሕያሽ ንምፍጣር ልዑል ኣስተዋፅኦ ኣለዎም።

ኣብዚ ሓዚ እዮን ልዑል ቐፅሪ ዘለዎ መንእሰይ ብገተፈላለዩ ምክንያታት ስራሕ ዮብሉን፣ ናይዚ ቀንዲ ምክንያት ድማ ድሕሪ ኮናት ዝተፈጠረ ጭንቅን ስእነት ስራሕን 'ዩ ክብሉ ተዛሪቦም።

ስለ ዝኾነ ድማ እዚ ፀገም ንክፍታሕን ኣፍቲ ክልል ቅጠባዊ ምምሕያሽን ንምምጻእን ፈለግ ናይቲ መንእሰይ ዝንባላን ድሌትን ብምርዳእ ዝተፈላለዩ ስልጠና ንክረከብ ምግባር፣ ኣብ ውሽጢ ዘሎ ጭንቀት ንኸውግድ መንግስቲ ኢዱ ብምሕዋስ ብትኹረት ክሪሓ ይግባእ ኢሎም።

እቲም መምህር ከም ዝበልዎ፣ ኣፍቲ ክልል ዘለዉ ፀጋታት ተራሪዝም እንተርእኤ፣ ዘደንቑ ተፈጥሮዊ ፀጋ ገረዓልታ፣ ቅርሳቅርሳታት ኣክሱም፣ ይሓን ኻልኣትን እቲ መንእሰይ ብምውዳብ ናብ ቅጠባዊ እቶት ብምልዋጥን ኹነታት ፀገታትን ሰላምን ብምሕያሽ እቶት ምድንፋዕ ይከኣል 'ዩ።

ብተመሳሳሊ ድማ ኹሎም ዓይነታት መዓዲን ኣፍቲ ክልል ስለ ዝርከቡ፣ መንእሰይ ኣብ ምውጻእ መዓዲን ንክሰማረይ ብምግባር እቲ ሓዚ ዝርኣይ ዘሎ ዘይፍትሓዊ ኣጠቓቕማ መዓዲን ፍትሓዊ ብዝኾነ መገዲ ንክሰራሕን መንእሰይ ዓርሱ ዝኸኣለ እቶት ንክረከቡን መንግስቲ ብዘላቕኑት ምቕጥ መቐቕር ከዝርግሑ ኣለዎ ኢሎም።

ኣብዚ ሓዚ እዮን ዝተወሰኑ መናእሰይ ኣብ ሕርሻ፣ ኣብ ደቀቕትን ኣናኸብተይን ትካላት ተወዲቦም እናነጠፉ 'ዮም ምስ በሉ፣ ኹይት ግና ፀገም ቐረብ ልቓሕ፣ ናይ ዕዳ ምትእስጋርን ኻልኣትን ዮጋጥምም ኣሎ፣ እዞም ፀገማት ንክቕረፉ ድማ ክስራሕ ይግባእ ኢሎም።

እቲ ኣጋጢሙ ዘሎ ናይ ኢኮኖሚ ፀገም ንክፍታሕን ምምሕያሽን ንክመፅእን፣ ብፍላይ እቲ ዝተምሃረ ሓይሊ ሰብ ግድኡ ክዋግእ ከም ዝግባእ ድሕሪ ምጥቃስ፣ እቲ ፀገም ንክይጋደድ፣ መንእሰይ ካብ ስደትን ስእነትን ስራሕን ንክገናኖ ምስ መንግስቲ ብምዃን ኣካል እቲ ፍታሕ ክኸውን ይግባእ ኢሎም።

ቤት መዘጋጃ ከተማ መቐስ ካብ 01 ሓምስ ክሰኣ 30 ነሓስ ሓዲ ቢልዮን ብር እቶት ንምክካብ መደብ ሓዚ

መኅረት ገ/ሃር

አዲስ አበባ፡- ቤት መዘጋጃ ከተማ መቐስ ካብ 01 ሓምስ ክሰኣ 30 ነሓስ 2016 ዓ/ም ብፍትሓዊን ኣብ ምትእምማንን ዝተመሰረተን ብር ሓዲ ቢልዮን መዘጋጃቢታዊ እቶት ንምክካብ መደብ ከም ዝሓዘ ገሊፀ።

እዚ ዝገለፀ ኣብ ደንቢ ታሪፍ ግልጋሎት ቤት መዘጋጃ ትግራይ 104/2011 ዓ/ም ዘይተኸተቱ ፍልፍል ኣታውታት ንምክታት ብቤት ምክሪ ከተማ መቐስ ዝፀደቐ ሓዲሽ መምርሒ ቐፅሪ 1/2016 ዓ/ምን ክረምታዊ መደባትን መሰረት ብምግባር ንመሓወሩን መድረግቲ ኣካላትን ኣብ ዝሃቦ ዓቕሚ መዕባይ ስልጠና 'ዩ።

ሓዲሽ መምርሒ ደንቢ ታሪፍ ግልጋሎት ቤት መዘጋጃ ከተማ መቐስ ኣብ ዳግመ ሕወያት እታ ከተማ ዕዙዝ ተራ ስለዘለዎ ንተግባራዊነቱ ኩሎም ዝምልከቶም ኣካላት ብትኹረት ክሰርሑ ሓበሩ።

እብ ቤት መዘጋጃ ከተማ መቐስ መተሓባበሪ ክይዲ ስራሕ መዘጋጃቢታዊ እቶት ኣይተ ሙሉጌታ ገብረእየሱስ ከም ዝበልዎ ኣብዚ ሓዲሽ መምርሒ ብዋናነት ዝተኸተቱ ክፍሊታት መፅንሒ ተሸከርካርቲ /ፓርኪንግ/፣ መሕደርን

መዓዳን ተሸከርካርቲ፣ ክፍሊት ግልጋሎት መሰረተ ልምዳት ብፍላይ ተሸከርካርቲ ፅፁብ፣ 3ይ ደረጃ መንበር ገዛ፣ ክፍሊት ግልጋሎት ፅሬት ንመንበርን ንግድን ማእኸል ዝገበረ ከም ዝኾነ ኣረዲኦም።

ህዝባዊ ግልጋሎት ዝህቦ ተሸከርካርቲ ብፍላይ ኣምቡላንስ፣ መኪና ሓደጋ ባርዕ፣ ነዳዲ ዝፀገፍ፣ ዝፅዕናን ዘራግፋን፣ ጓጉላፍ ዘመላልሳ፣ ናይ መንግስቲ ወይ ድማ ኮድ 4፣ ማይ ዘመላልሳን ብብልሽት ትሕቲ 24 ሰዓት ጠጠው ዝበላ ተሸከርካርቲ ካብ ክፍሊት ናፃ ከም ዝኾነ ገሊዮም።

እዚ መምርሒ ወሽጣዊ ኣታውታት ቤት መዘጋጃ ብምዕባይ ከተማና ትጠልቦ፣ መሰረተ ልምዳት ንምምላስ፣ ፍሰት ስርዓት ትራፊክ ንምዝማን ኢሎውን ፅርድትን ተብሃጊትን ከተማ ኣብ ምፍጣር ወሳኒ ተራ ከምዘለዎ ዝገለፁ ኣይተ ሙሉጌታ ንብርክት ዝበሉ መናእሰይውን ዕድል ስራሕ እናፈጠረ ከም ዝርከብ ገሊዮም። ንተግባራዊነት እዚ መምርሒ ሰብ ሞያ እቲ ዓዲድን መድረግቲ ኣካላትን፣ ሰብ ዋና ተሸከርካርቲ፣ መሕደሪ መካይንን ካልኣት ዝምልከቶም ኣካላት ልዑል ጠመተ ገይሮም ክሰርሑ ኣተሓሳሲዮም።

ተሳተፍቲ እቲ መድረሽ ብወገኖም እዚ ስልጠና ምድላው ወሳኒ ከምዝኾነ ብምግላፅ እቲ መምርሒ ሓዲሽ ምስ ምዃኑ

ኣብ ሕብረተሰብ ስራሕ ስራሕቲ ምዕባይ ግንዛብ ከምዘድሉ ሓቢሮም ክብል ቢር ጉዳይ ኮሚኒኬሽን

ትግራይ ሓበሬታን ርክብን ከተማ መቐስ ብምጥቃስ ፀብቢዮ።

ርእሰ አንቀጽ

ንዕውቀትን ወፍሪ አገልግሎት ወለንታዊ ኩሉ ይሰጥ

ወለንታዊ አገልግሎት ማለት ዜጋታት ብዙ ዘመናት ግዴታ ገንዘብም፣ ጉልበትም፣ ፍልጠታምን ሰናይ አተላላጅነትን ገልጾታት ሕብረተሰብን ድህነትን አከባብን አስተዋፀኦ ዝገብሩ 'ዮም። እቲ ተግባር ድማ ኣብ ሰብአዊ ኣረኣኦ ዝተመስረተ ሰናይ ተግባር 'ዮ።

ከምኡ 'ውን ወለንታዊ ኣበርክቶ ነፍሲ ወከፍ ሰብ ኣብ ዝተፈለለ ዓውድታት መኻሰብ ከይደለየ ማለት ብዘይ ክፍሊት ንዝፈልጦ ይኹን ንዝፈልጦ ሰብ፣ ሰብአዊነት ጥራሕ መሰረት ብምግባር ዝገብር ሰናይ ኣበርክቶ ማለት 'ዮ።

ከምኡ 'ውን ወለንታዊ አገልግሎት ዕድመ፣ ፆታ፣ ብሄር ከይፈለየ ኣብ መትከል ሰብአዊነት ተመርኩሱ ዝወሃብ ወይ ዝፍፀም ንጥፈት 'ዮ። ብሃይማኖት፣ ዓለት፣ ፖለቲካ፣ ፆታ፣ ዕድመ ወዘተ መሰረት ዝገበረ እንተኾይኑ ምስ ረብሓ ዝተኣሳሰረ ስለዝኾነ ካብ ፅንሰ ሓሳብ ተግባር ወለንታዊ አገልግሎት ወጻኢ 'ዮ ዝኾነውን። ሰብአዊነት መሰረት ጥራሕ ገይሩ ዝወሃብ አገልግሎት እምበር ምስ ጥቕምን ኣድልዎን ዝተሓሳዘ ጉዳይ ኣይኮነን።

መንግስቲ ኣብ ናይ ሎሚ ክረምቲ ኣብ ምልጋስ ደም፣ ጥዕና ብፍላይ ተመሓላለፍቲ ኣብ ዝኾኑ ሕማማት ከም ኤቲ ኣይ ቪ ኤድስ፣ ምጥንቅር ትምህርቲ፣ ኣብ ልምዓት ሕርሻ፣ ምትካል ፈልሲ፣ ሰላምን ፀጥታን፣ ዓቕሚ ንዘይብሎም ምሕጋዝ፣ ማለት ከም ሓብሓቢ ዘይብሎም ብዕድመ ዝደፍኡ ወገናት፣ ወላዲ ንዘይብሎም ህፃናትን ካልኣትን ነገራት ንምሕጋዝ ትልሚ ኣውጂኡ ናብ ስራሕ ኣትዮ ኣሎ። ብዙሓት ኣካላት ድማ እናተሳተፉ ይርከቡ።

ናይ ሎሚ ዘበን ወፍሪ ከረምታዊ አገልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ኣብ ትግራይን ሲዳሞን ተጀሚሩ ኣሎ። እቲ ብቅድሚት ጥገላ ኣብ ትግራይ ተጀሚሩ ዘሎ አገልግሎት ወለንታዊ ከንርኢ እንተለና ላዕሊዎት ሓለፍቲ መንግስቲ ፌዴራልን እቲ ክልልን ተረኺቦም ኣጀሚሮም 'ዮም።

ኣብዚ ጉዳይ እዚ መንግስቲ ፌዴራል 23 ሚሊዮን ብር ብምስላፍ ኣብ ትግራይ ኣብ ትሑት መንባብር ንዝርከቡ 20 ወገናት መንበሪ ዝህንኑ ምዃር ወፍሪ ጀሚሩ ኣሎ። እዚ ኣብ ከተማታት መቐለን ወቐርን ንዝነብሩ ማለት ኣብ ትሑት ብርኪ መንባብር ንዝርከቡ ወገናት ተጠቀምቲ ዝገብር 'ዮ።

እዚ ዓቕሚ ንዘይብሎም ወገናት ንምሕጋዝ ዝተሰልፀ ገንዘብ ኣብ መዓልኡ ክውዕልን ካልኣት ስራሕቲ ተግባርቲ ክኾሱን ኩልና ሓላፍነትና ከንግግራ ይግባእ። እዚ ተጀሚሩ ዘሎ ወፍሪ አገልግሎት ወለንታዊ ዕውነት ከኸውን ኩሉ ተሳትፍኡ ከሓይል ይግባእ።

እዚ ዓቕሚ ንዘይብሎም ወገናት ገዝኦም ንምሕዳስ ተባሂሎ ተመዲቡ ዘሎ ገንዘብ እኹል 'ዮ ኢልካ ዝውሰድ እኳ ተዘይኮነ ኮይኑ ግና ካልኣትና ብዝኸኣከልና ኩሉ ተሓጺዝና ፅቡቕ ስራሕ ክርከስ ይኽእል 'ዮ። እቲ ቀንዲ ነገር ነዚ መርሃ ግብር እዚ ንምዕዎት ኩሉ ክረባርብ ኣለዎ።

ተጀሚሩ ዘሎ ሃገራዊ ወፍሪ ወለንታዊ ስራሕ ተግባር ክኾሶል እንተኾይኑ ብዙሕ ተሳታፊ ክህልው እንተሎ 'ዮ። ብምትሕጋዝ ኩሉ ዕውነት ከኸውን ይኽእል 'ዮ። እቲ ዓብዩ ቁምነገር ምትሕጋዝን ምድግጋፍን 'ዮ። ኣብ ከምዚ ዝበለ ሰናይ ተግባር ኩሉ ብምስታፍ ዜግነታዊ ሓላፍነቱ ክግኣ ኣለዎ።

ኣብቲ ክልል ብዙሓት ዓቕሚ ዘይብሎም ወገናት ገዝኦም ፈረስምን ብዙሓት ኣብ ፀገም ዝርከቡ ኣለው። እዚ እቶም ዝሓሸ ህይወት ክህልዎም ብዝኸኣልናና ከንታዘዎም ኣለና። ኣብዚ ሰናይ ተግባር እዚ ብምስታፍ ናይ ሕልና ዕግበት ከንቲብ ንኺኣል ኢና።

ወፍሪ ኣግልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ከም ባህሊ ብምውሳድ ከንተኣጋዝ ኣለና፤ እዚ ተግባር እዚ ወገናት ብምሕጋዝ ኣዝዩ እናዳበረ እንተኾይኑ ሃገር ንምህናዕ ዘለዎ ኣስተዋፀኦ 'ውን ቐለል ዝበሃል ኣይኮነን። ስለ ዝኾነ 'ውን 'ዮ መንግስቲ ብዕቲብ እናሰርሐሉ ዝርከብ።

ብሓላፊ ኣገልግሎት ወለንታዊ ኣቕሊልካ ዝረኣ ኣይኮነን፤ ወፍሪ ኣገልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ብዙሕ ማሕበራዊን ኢኮኖሚያዊን ፀገማት ሕብረተሰብ ዝፈትኦ 'ዮ። ብፍላይ እዚ ስራሕ እዚ ግዜ ንዘይህቡ ፀገማት ንምፍታሕ ኣዝዩ ጠቓሚ 'ዮ። ጥንኩር ማሕበረሰብ ንምህናዕ ዘለዎ ኣስተዋፀኦ ቐለል ኣይኮነን። ስለዚ ነዚ ብዝግባእ ብምርዳእ ኩሉ በቢ ዝኸኣሎ ብምስታፍ ኣብዚ ፕሮግራም እዚ ልዑል ኣበርክቶ ክገብር ይግባእ።

ወጋሕታ

3 ሕዳር 2013 ዓ.ም ተመስሪታ

ሞና ስራሕ ፈፃሚ ትካል ፕረስ ኢትዮጵያ
ቐዕራ ስልክ - 011-126-42-22
ኢሜል :- epa@press.et

ሞና ኣስናዳኢ
ፍቃዱ ሞላ
ኣድራሻ
የካ ክ/ክ
ወረዳ 14
ቐዕራ ገዝ 520/20
ኢሜይል - fekadumola@press.et
ቐዕራ ስልክ - 011-1-56-98-75

ኣስናዳኢ
ማዕረግ ገ/ሄር
መሰረት ገ/ሓሃንስ
ኣብርሃ ሓጎስ

ዘፈር ልምዓትን ዕዳጋን ፕሮሞሽን
ኢሜይል - epapromotion@press.et
ቐዕራ ስልክ - 011-126-43-41
ፋክስ - 011-811-13-15

ክፍሊ መቐበሊ ምልሳይ
ቐዕራ ስልክ - 011-156-98-73
ፋክስ - 011-126-58-12

መተሓበሪ ምልሳይ ዕዳጋ
ቐዕራ ስልክ - 011-1-26-43-39

መከፋፈሊ
ቐዕራ ስልክ - 011-157-02-70

ስዚ ዓምዲ ኣብ ዝተፈላገዩ ገበሬካዊ፣ ኢኮኖሚያዊን ማሕበራዊን ጉዳያት ዜጋታት ናፃ ሓሳብም ዝህብኩ ስዩ። ኣብዚ ዓምዲ ዝወልኩ ስዩ። ክፍሊ ክፍሊ ምስኩምን ቅዋምን ክገብኩን።

ናፃ ሓሳብ

ኣብ ወለንታዊ አገልግሎት ብምስታፍ ብፅሒትና ንፃወት

መኣርግ 7/ሄር

ወለንታዊ አገልግሎት ቅንዕና ዘለዎም ሰባት ካብ ድሌቶም ተበጊሶም ሰናይ ተግባር ዝፍፀሙ 'ዮም። ንኸልኦት ሰባት ፅቡቕ ንምስራሕ ዝለዓሉ ኮይኖም እዞም ሰባት ብናይ ዝኣር ርእሶም ተበግሶ ዝገብርዎ ሰናይ ተግባር እምበር ተገዲዶም ኣይኮኑን። ተመሊሱ ፅቡቕ ክግበረሎም ገንዘባዊ ጥቕሚ ንምርካብ ወይ ዝኾነ ይኹን ክፍሊት ከይሓተቱ ነቲ ዝሰርሖም ሰናይ ተግባር ጥራይ ብምስትምቐር ናይ ሕልና ዕግበት ዝረኽቡ 'ዮም። ሰናይ ስራሕ ብምስራሕ ዕግበት ሕልና ይረኽቡ። እዚ ሰናይ ተግባር ደቂ ሰባት ዕድመ፣ ፆታ፣ ሃይማኖትን ዘርእን ኣፋላላይ ከይገበሩ ኣወንታዊ ተግባር ዘበርከትሉ ስራሕ 'ዮ። ሰናይ ተግባር ኣብ ኩሉ ዕድመ ዝርከቡ ዜጋታት ብዘይ ምንም ዝኾነ ዓይነት ኣፋላላይ ወይ ገደብ ዝሳተፍሉ 'ዮ።

ወለንታዊ ስራሕ ካብ ካልኣት ኣገልግሎታት ዝተፈልየ 'ዮ። እዚ ዝኾነሉ ምኽንያት ድማ ሰባት፣ ዝኾነ ሰብ ክየገደዶም ወይ ክየለዓሎም ንሕብረተሰብ ይጠቅም 'ዮ ኢሎም ዝሓሙኑም ንጥፈታት ብናይ ዝኣር ርእሶም ዝገብርዎ ስራሕ 'ዮ። በዓሎም ካብ ውሽጢ ናፃ ኮይኖም ወይ ከይተገደዱ ዝፍፀምዎ 'ዮ። እዚ ከንብል እንተለና ዝኾነ ሰብ ብኸሊኦ ኣካል ተደፋፊሎ ወይ ተገዲዶ ዝገብር እንተኾይኑ ወለንታዊነት ዝበሃል ኣይኮነን። ካብ ውሽጢ በዓሉ ኣሚንሉ ከኸውን ኣለዎ።

ብዙሓት ሰባት ኣብ ወለንታዊነት ዝሳተፉ ኣለው፤ ነዚ እም ክነተባብዮምን ከንሰዕምን ኣለና። ሰብ ብዝኸኣሎ ኩሉ ፅቡቕ ክገብር ኣለዎ። ፍልጠት ዘለዎ ብፍልጠቱ ገንዘብ ዘለዎ ብግንዘብ፣ ጉልበት ዘለዎ ብጉልበቱ ክሳተፍ ኣለዎ።

ኣብ ሃገርና ብቐፅሪ ዘይነፃቕ ሰባት ብናይ ዝኣር ርእሶም ተበግሶ ዓቕሚ ንዘይብሎም ወገናት ብምሕጋዝን ብምርዳእን ንወለዶታት ኣብነት ዝኾኑ ኣለው። እዚ እም ደቕ ሰባት ክፅገሙ እንተሎ ስኽ ኢሎም ክርእዩ ዘየኸእሎም 'ዮም። ንኣብነት ህዝቢ ትግራይ ቦቲ ዝሓለፈ ኩናት ፀገም ከምዘበፀሐ ዝፍለጥ 'ዮ። ኣብዚ ብዙሓት ገበርቲ ሰናይ እነሓዝቲ ይርከቡ። ናብ ካሊኦ እንተይከደና ከም እኒ በዓልሃፍቲ ዝኾኑ ኣይተ ዘርኡ ገብረሊባኖስ ምጥቃስ ይከኣል 'ዮ። ኣይተ ዘርኡ ካብ እቶም ወገናቶም ብምሕጋዝ ዝፍለጡ ተጋሩ ብቐዳምነት ዝጥቀሱ 'ዮም። ተደጋጋሚ ክሕግዙ ንርኢ ኢና። እዚ ተግባር እዚ ንወለዶ ዓብዩ ትምህርቲ 'ዮ። ወለዶ ካብዚ ክመሃር ድማ ይግባእ። ከምዝከኢ እም ዝበሉ ገበርቲ ሰናይ ዝጀመርዎ ስራሕቲ እናሰፍሩን እናዓበዩን ክኸይዱ ኣለዎ። ብርክት ዝበሉ ወለንታዊታን ዜጋታት ብቐጥታ ናብቲ ሕብረተሰብ ብምብፃሕ ብምድጋፍ ኣበርክቶ ይገብሩ 'ዮም። ወለንታዊ ዘለዎ ረብሓ ኣቕሊልካ ዝረኣ ኣይኮነን። ሰኣን ምሕጋዝ ብዙሕ ሰብ ክሳቕ ይኸኣል 'ዮ። ወይ ህይወቱ ክሰኣን ይኸኣል 'ዮ። ስለዚ ነዚ ብኸምዚ ኣወንታዊ ተግባር ብምግባር ህይወቱ ክክድሕፍ እንተለና ዝስመዓና ናይ መንፈስ ዕግበት ቐለል ኣይኮነን።

እቲ ኣገልግሎት ንኹሉ ክፋላት ሕብረተሰብ ዘሳትፍ ብምዃን ኣብዚ ቀረባ እዋን ብበዝሒ ዜጋታት ኣብ ዝተፈለለዩ ወለንታዊ ኣገልግሎታት ይሳተፉ 'ዮም። ብፍላይ ኣብ እዋን ክረምቲ ብዙሓት ዜጋታት ከም መምሃራንን ተማሃሮን ሓዊሱ ኣብ ወለንታዊ ኣገልግሎት ይሳተፉ 'ዮም። እዚ ሰናይ ተግባር እዚ ንሃገር ዝጠቐም ስለዝኾነ ሸለል ክበሃል የብሉን። ወለንታዊ ኣገልግሎት ባህሊ ምትሕጋዝ ዘዳብርን ኣገዳሲን ተራ ስለዘለዎ መንግስቲ ነቲ ኣገልግሎት ከም ሓዲ ዓብዩ ኣጀንዳ ሓዚ እናሰርሐሉ ይርከብ። ኣብ ዝሓለፉ ዓመታት ብዙሓት ስራሕቲ ተሰሪሖም 'ዮም። ቦቲ ኣገልግሎት ኣቢሉ ድማ ኣባይቲ ድኻታት ምሕዳስ ብዙሓት ዜጋታት ናብ ዝሓሸ መንባብር ዝሰጋገርሉ ኩነታት ተፈጠሩ 'ዮ። እዚ ተግባር እዚ ኣብ ሃገርና እናተፈረሰ ዝመፀ እኳ እንተኾነ ኣብ ዝሓለፉ ዓመታት ብፍላይ ድሕሪ ለውጢ ተግባርቲ ዝቐፀለሉ ኩነታት 'ዮ ዘሎ። እዚ ሰናይ ስራሕ ብመንእሰያት ጥራሕ ዘይኮነስ ብኢንቨስተራት፣ መንግስታውን ዘይመንግስታውን ትካላት፣ ኣብ እዋን

ኣብ ሃገርና ብቐፅሪ ዘይነፃቕ ሰባት ብናይ ዝኣር ርእሶም ተበግሶ ዓቕሚ ንዘይብሎም ወገናት ብምሕጋዝን ብምርዳእን ንወለዶታት ኣብነት ዝኾኑ ኣለው

በዓላት ምግቢ ብምክፋል ዝበሉ ነገራት እናተሰርሐሉ 'ዮ ዝርከቡ። እዚ ተጠናኺሩ ክቐፅል ኣለዎ።

ሎሚ ዓመት ኣብ ክረምቲ ሰራሕ ናይ ወለንታዊ ስራሕ ንምስራሕ መደብ ተታሒዙሉ ኣሎ። ኣብዚ ሰናይ ተግባር እዚ መናእሰይ ብዓብይኡ ዝሳተፍሉ ወለንታዊ ኣገልግሎት 'ዮ። ብሓፈሻ ኣብዚ ሰናይ ስራሕ ብፍላይ ኣብ እዋን ክረምቲ ተማሃሮን መምሃራንን ዕረፍቲ ምስምዃኖም ተተሓሒዙ ኣብ ወለንታዊነት ብሰፊሖ ክሳተፉ ኣለዎም። ብፍላይ ኣብ ከባቢ እም ተወዲቦም ምስ ትካላት ትምህርቲ ብምውህሃድ ዝተፈለለዩ ስራሕቲ ክርከቡ ኣለዎም። ንኣብነት ንተማሃሮ ምሕጋዝ። ካሊኦ እቶም ተማሃሮ ግዚኦም ፈልሲ ብምትካል ክሕልፍዎ ይግባእ። መንግስቲ ቆላሕታ ኣብ ዝገበረሉ ዘሎ መደብ ሓምለዎ ኣሰርን ከምኡ 'ውን ንተማሃሮን ብትምህርቲ ብምሕጋዝን ካልኣት ሰናይ ተግባራትን ኣብ ዝበሃሉ ስራሕቲ ብምስታፍ ንህዝቢ ዝኸኣልዎ ኣበርክቶ ክገብሩ ይግባእ። ተማሃሮ ኣብ ናይ ክረምቲ ዕረፍቲ ግዚኦም ኣብ ስራሕቲ ግብርናን ፈልሲ ኣብ ምትካልን ካልኣት ንሃገር ኣብ ዝጠቐሙ ነገራት ክሕልፍዎ ይግባእ። ከምቲ ልዕል ኣለ ዝገለፀኩም፣ እቲ ኣገልግሎት ዜጋታት ብምንም ክይተገደዱ ኣብ ልምዓት ኣብ ናይ ሕብረተሰብ ናይ ፀጥታ ድሕነት ከባቢን ካልኣትን ኣበርክቶ ምግባር ማለት 'ዮ። ስለዚ እዚ ተግባር እዚ ብምኽታል ሓላፍነትና ከንግግራ ይግባእ።

ኢኮኖሚና ሰነድ

“ጀግናዎችና ሰነድ ይኑርኩስ ስራህ የለን”

- ቀዳማይ ሚኒስትር አብይ አሕመድ (ዶ/ር)

አብይ አሕመድ

ገደብ ስሙን እዋናዊ ዛግና አብ ልምዳት ኮረዶር ኮይኑ፣ ብፍላይ ደማ ካብ ሜክሲኮ ከሳብ ሳር ቤት ዘሎ ስራሕቲ ልምዳት ኮረዶር ኣብ ዝመርቅሉ እዋን ቀዳማይ ሚኒስትር አብይ አሕመድ (ዶ/ር)ን ከንቲባ ኣዳኒቲ ኣቢቤን ዘሕለፍዎ መልእኽትን ከምኡ ውን በዓል ስልጣን ትራፊክ ምምሕዳር ከተማ ኣዲስ ኣበባ እቲ ልምዳት ኣብ ፍሰት ትራፊክ ዝሕልዎ ረብሓን ዝሃብዎ ሓሳብ ዘጠቃለለ ኮይኑ ከምዘስዕብ ቀሪቡ ኣሎ።

መልእኽቲ ቀዳማይ ሚኒስትር አብይ አሕመድ (ዶ/ር)

አብ ልምዳት ኮረዶር ፕሮጀክት ኣብ ዝተራኸብናሉ መዓልቲ መሊስና ከምእንራኸብ ቃል ብዝ ኣተናዮ መሰረት ሎሚ ካብ ሜክሲኮ ከሳብ ሳር ቤት ዘሎ ልምዳት ኮረዶር ነዚ ምልኮፊ መንገዲ ክንርእ ኢና መዲያና። እዚ ደማ ብጣዕሚ ደስ ዝበል ስራሕ ዮ። ቅድሚያ ሐዚ ተደጋጋሚ ከምዘበልኩም፣ ከተማና ምፅባቕ፣ ምምልካዕን ምቅያርን ንደሊ ኢና። ከምዚ ዝበለ ልዑል ድልዎትን ምእን ኣለና ዮ። ነዛ ከተማና ዝሰርሐልና ደማ ዝኾነ ካሊኦ ሰብ ዘይኮነስ ባዕልና ኢና እንሰርሖ። ካሊኦ ሓሳብ ከህብ ይኸእል ዮ ምስራሕ ግና ባዕልና ኢና። እዛ ሃገር እንገራትዎ ሃገርና ዮ። ብተግባርን ቅንዕነትን ክንሰርሖ ከምዘለና ውን ንኣምን ኢና። ንህዝብና ብዝኣተናዮ ቃል መሰረት ደማ ዘሎ ነገር ምቸው እንተዘይኮነ ውን ብልዑል ትግላት ነዚ ውቁብ ከስራሕ ተኸእሉ ዮ።

አብዚ ህዝቢ ኣዲስ ኣበባን ብሓፈሻ ደማ ህዝቢ ኢትዮጵያ ክፈልግ ዘለዎ፣ ደቃ እንተሰራሖምን እንድሕር ተሓቢሮምን ምልእቲ ኢትዮጵያ ውን ከምዚ ውቅብቲ ቆንጆ ክትኸውን ትኸእል ዮ። ብርግፅ ናብ ብዙሓት ሃገራት ክይድና እንድንቀላን እንድንመሰሉን ስራሕ ከምዚ ዝበለ ዮ። ፅዳይ ኣስፓልት፣ ዝምቸው መናፈሲ ከባቢ ዮ ዝርከይ። አብኡ ዝይድና ክንገል ከለና እንድንቅ ኣብዚ ክንሰርሖ ከለና ስልጣን ኣብዚ ክንገል ከለና ደማ ድሕረት ክኸውን ኣይኸእልን ዮ። አብኡ ክንገል ከለና ውፅኢት ሓባራዊ ረብሓን ፃዕርን መንግስትን ህዝብን ኣብ ኣፍሪካ ክኸውን ከሎ ግና ዘይርከይ ተገይሩ ዝገለፀ ነገር ስሕተት ከምዘኾነ ብተግባር ኣርእና ኢና።

አብዚ ቦታ ብዘሎ ብዙሓት ስራሕ ክንምሃር ክኢልና ኢና። ብሰላሳተ ሽፍት፣ ቀትርን ለይትን ምስራሕ ተማሃርና ኢና። ንፅህ ነገር ምስራሕ፣ ምትካል፣ ምስፋሕ ተማሃርና ኢና። ዝሰራሕ ዘሎ መሰረተ ልምዳት እንተርእኡኹም እንተነኣሰ ብሓይ ገፅ ሰላሳተ መኪና ዘሕልፍ መንገዲ ከምኡ ውን ኣብ ካሊኦ ከሳብ ሓሙሽተ መኪና ዘሕልፍ መንገዲ ዮ። ኣብ ዝኾነ ይኹን ሃገር ዘለዎ ከተማታት ዘሎ ስታንዳርድ መንገዲ ዝሓለወ ሰፊሕ መንገዲ ዮ። ብተወሳኺ ደማ ኣብዚ መሰረተ ልምዳት ኣሎ፣ ምኽእል ልምዳድ ስራሕ ኣሎ፣ ካሊኦ ኣብዚ ውሽጢ ንሃፋትም መንገዲ መኪና ንድኻታት ደማ እግረኛ መንገዲ ንህፃናት መንገዲ ሳይክልን ስትርን ኣሎ። እዚ ብጣዕሚ ኹሉ ዘጠቃለለን ንሃፍታምን ድኻን ዝምቸውን ክትራኦ ከለኻ ደስ ዝበል ዘርክዕን ንብዙሓት ኣፍሪካ ሃገራት ትምህርቲ ክኸውን ዝኸእል ዮ።

ንመላእ ህዝቢ ኢትዮጵያ ከዛሬ ዝደለ ነገርን ከርድኦ ውን ዘለዎ፣ ኢትዮጵያ ትስራሕ ኣላ እያ። መንግስቲ ይሰርሖ ኣሎ ዮ። ከም ዋዛ እንገራ ኣብዚ ዘሎ ስራሕ ኣብ ብዙሓት ኣፍሪካ ሃገራት ዝርከብ ኣይኮነን። ብዙሓት ፀገማት እንተሃለዉና ውን፣ እናሰራሕናን እናቀየርናን ኢና ዘለና። ካሊኦ ከረጋግሮ ዘሰኔ በዚ መንገዲ ከዩቆራሪፍ ንውሕድ ዓመታት ኣዲስ ኣበባ እንተሰራሕና ብዘይ ዝኾነ ምጥርጣር ኣብ ዓለም ምሩቃት ካብ ዝብሃሉ ከተማታት ሓንቲ ክትኸውን ትኸእል ዮ። ገፅ መራታን ኣየር ፀባዮን ውን ምቸው ዮ። ክንሰርሖ ከለና ደማ እቲ ፅባቕኦ ምጉላህ ንኸእል ኢና። ንጥዕና ዝሓሸት፣ ንዓይኒ ዝተማርኸን ንምንግር ዝተምቸውን ከተማ ክንገብራ ኢና። ከሳብ ሐዚ እናፈረሰ ዘሎ ገዛውቲ ብጣዕሚ መሕዘኒ ዓይነት ናብራ ዝነበረ ዮ። ዝተጎሳቆለ ኣነባብራ ዮ እንምንዮ ኣነባብራ ኣይኮነን። ስለዝኾነ እንተነኣሰ ናብ ደቅና ከይሓልፍ ኣባና የብቅፅ እንብላሉ

ዓይነት ናባራ እምበር ብዙሕ ዘቅንእ ናብራ ኣይነበረን። ንዕኡ እናፍረሰና ብቅልጡፍ እናሃነፅና ናብ ወሎዶ ክነመሓላልፎ ኣለና። ነነበርቲ ህዝቢ ኣዲስ ኣበባን ንመላእ ህዝቢ ኢትዮጵያን ሰላሳተ መልእኽቲ ኣለኒ። ሓደ ምድናቕ፣ ፅቡቕ ውቁብ ከባቢን ስራሕ ክንርእ ከለና ክነድንቅ ይግባእ። ምኽንያቱ ኣብ ምድናቕ ውሽጢ ትምህርቲ ስለዘለ። ካልኣይ ካብ ምድናቕ ቀይሉ ዝመፅእ ደማ ንክቅፅል ምግባር ዮ። በዚ ዘሎ ምርካዕ ፅቡቕ ኣይኮነን ክቅፅል ብዙሕ ክሰፍሖ ኣለዎ። ካብ ከተማ ኣዲስ ኣበባ ወጺኦ ናብ ካልኦት ከተማታት ክንበፀህ ኣለና። እዚ ሐዚ እንገራ ከለና ፅባቕ ናብ ኩሉ ከባባሕ ኣለዎ። እንተተኸእሉ ናብ ካልኦት ሃገራት ኣፍሪካ ውን ከባባሕ ኣለዎ። ምድናቕን ምቅባልን እንተኸእልና ሳልሳይን ወሳንን ደማ ምሕላው ዮ። ቅፅልነት ዘለዎ ንክኸውን እናፀገኑ ክቅፅል ምግባር ዮ። እዛ ከተማ ናይ ኩሉ ስለዝኾነት ቀባልነት ንክህልዎ ምስራሕ ባህሊ ክኸውን ከምዝግባእ ሓደራ ይብል። ብዝሓለፈ ኣብ ፕሮጀክት ከምዘበልኩም ኣብ ቀረባ እዋን ደማ ኣብ ካሊኦ ተመሳሰሊ ክንገራኸብ ኢና። ብሓፈሻ ሐለሐለፉ ዝኾነ ብምህላው ምትእንጋል እንተሃለወ ውን ዘሎ ስራሕ ፅቡቕ ዮ። ጀግናዎችና ዘይንውድኦ ስራሕ የለን ክንውድኦ ኢና። ቃል እንተሓትና ካብ ልቢ ኢና ነተግብር። ፈተና ዝኾነና ነገር እንተሃልዩ ደማ ብግልጺ ንህዝብና ክንገልፅ ኢና።

ግዴታውያን ስራሕ ዘለኒ መልእኽቲ እዚ መንገዲ እንተሰራሕ ሰባት ኣንገላጭና ኢና መንገዲ ይፅፀው ትራፊክ ምምሕዳርን ነይሩ ዮ። እዚ ኹሉ ግና ንክተማና ፅባቕ፣ መልክዕን ፅቡቀትን ዮ። ነዚ ስራሕ ንሰርሖሉ ኣብ ዝነበርና እዋን ዝተገላገሉ ክተሰላገፍ ሰባት እንተሃልዩም፣ በዚ ኣጋጣሚ ይቅርታ ክግብሩልናን ሃገርና ንምፅባቕ ካብ ዘለና ድልዎት ዝተልዓለ ሓደ ሓደ ግዜ ሕልፊ እንተኸይድና ብዚ መንፈስ ክርድኡና ሓደራ እናበልኩ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ዝጀመርናዮ ስራሕ ገና ጀግናዎች ዮ። ገና ብዙሓት ክንተግህ ኢና ንደሊ። ምምሕዳር ከተማ ኣዲስ ኣበባ ብዙሓት ፃዕሪ ገይሩ ዮ። ከምኡ ውን ሰራሕተኛታት ፌደራል መናፈሲ ኣብዚ ብዙሓት ፃዕሪ ገይሮም ዮም። ኩላኹም ከምዘተፈልጥዎ ዲዛይኑ፣ ገንዘቡን ስርሑን ኣብዝሓ ነሃትና ዮ። እዚ ንክቅፅል ደማ ምምሕዳር ከተማ ኣዲስ ኣበባ፣ ህዝቢ ኣዲስ ኣበባን ህዝቢ ኢትዮጵያን በዚ ክቅፅል የድሊ። ኩሉ ግዜ ከም እንብሎ ኣብ ሓደገት ዓመታት ብልፅግና ኣብ ኢድና ክነእትዎ ኢና።

መልእኽቲ ከንቲባ ኣዳኒቲ ኣቢቤ :-

ካብ መክሲኮ ሳር ቤት ዘሎ ካልኣይ ልምዳት ኮረዶር ዮ። ናይ መጀመርያ ካብ ኣራት ኪሎ ፕሮጀክት ዘሎ ዘሎ ቅድሚያ ስሙን ንምግባር ንግልጋሎት ህዝብና ክፍቲ

ገይርና ኢና። እዚ ደማ ካልኣይ ልምዳት ኮረዶር መክሲኮ ሳር ቤት ንምግባር በዚ ብርኪ ብዝተማልእ ግልጋሎት ንምህብ ድልው ምኽኒ ዘፋለጥናሉ መዓልቲ ዮ። ልምዳት ኮረዶር ክንብል ከለና ሓደ ፅባቕ ዮ። ምህብ ግልጋሎት ከተማና ሓደ ዘበል ኩነታት ዮ። ኣብዚ ብምድናቕ ሰባት እናረኣይዎም ዘለዉ መብራሕትታት ኣምፖል ናይ መጀመርያ ፍርያት ኢትዮጵያ ዮም። ብእፍረይቲ ኢትዮጵያውያን ዝፈረዩ ዮም። ኣብ ወፃኢ እንጋሎም ፍርያታት ኣብ ውሽጢ ዓዲ ክፈርዩ ዮም ተባሂሎም ዘይሕሰቡ ዝመሰሉ ኢንዱስትሪና ኣብዚ ብርኪ በዲሑ ንልምዳት ኮረዶርና ክበፅሖልና ክኢሉ ኣሎ።

ካብዚ ብተወሳኺ ብዙሓት ስራሕቲ ልምዳት ኣሰር ተሰራሖም ዮም። እዚ ጥራሕ ዘይኮነስ ካብዚ ብዝሓለፈ ንህዝብና መገልገሊ ዝኾኑ መናፈሲ መዘናግዲ ኮፍ መበሊ ዘለዎምን ንዓይኒ ሰራሕተኛታት ዝኾኑ ሓምሳዊ ከባቢ ክንርእ ክኢልና ኢና። ንብዙሓት እዋናት ናይ ኻልኦት ኣድንቅቲ ኮይንና ፀኒሕና ኢና። ሎሚ ግና ኢትዮጵያን ተሓባቢርና ኩሉ በቢ ዝመልከቱ ሓፍነት ስራሕ ከም ኢትዮ ቴሌኮም፣ ሓይሊ መብራሕቲን ኮርፖሬሽን ኣባይቲ ኢትዮጵያን በቢ ዝግብኡም ሓፍነት ብምውፃእ ኣብዚ ልምዳት ኮረዶር ተሳቲፎም ንክቆፁ ብምግባር ምውሃድ ብዝተረጋገፀሉ ብዝተማልእ ኩነታት ተሰራሖ ዮ። መውሃቢ ግልጋሎት ትራንስፖርት ከምብሓድሽ ተሰራሖ ዳርጋ ብዘበል ብርኪ መፅዓንን መውሃድን ስራሕ ቦታት ተሰራሖ ዮ። ከምኡ ውን መንግሥታት መኪና ደው መበሊ ከይኮኑ ሓደሽቲ መኪና ደው መበሊታት ተሰራሖም ዮም። ኣብዚ ከባቢ ቦታ የለን ተሃንጊዎ ዮ ተባሂሎ ዝነበረ ክፍትፍት ኣቢልናና ኣለና።

ኣብዚ ብዙሓት ተሓባቢሮም ዮም ፍርቆም ኣብ ቅድሚያም ዘሎ ብምፍራስ ንድሕሪት ብምስሓብ ካልኦት ደማ ተተካኢ ቦታ ብምህብ ብምልዓልን ካልኦት ደማ ኣድላይ ዘይኮኑ ተሓባቢሮም ዝነበሩ ኣልዒሎምልና ከምዚ መንገዲ ንክሰፍሖና ናይ ሳይክልን እግረኛን መስመርን ከምኡ ውን ናይ ታክስን ኣውቶብስን መፅዓንን መውሃድን መንገደኛ መዕረጎን ክግበር ተኸእሉ ዮ። እዚ ደማ ንሃገርና ሓዳሽ ስታንዳርድ ዮ። እዚ ስራሕቲ ካልኣይ ልምዳት ኮረዶር ንህዝብና ቃል ብዝኣተናዮ መሰረት ፈገምና ናብዚ ኣብዚሕና ኣለና።

እዚ ሃሓብ ምምፍልፋል ጀግናዎች ክሰባ ምትግባር ካብ ጎንና ከይተፈለዩ ዝተኸታተልዎ ክበር ቀዳማይ ሚኒስትር ብልዑል ብርኪ ፅርዮትን ብዝተበሃለሉ እዋንን ንክስራሕ ግደ ግደ ነይርዎም ዮ። ብተወሳኺ ብዙሓት ኣካላት ተሳቲፎምሉ ዮም። ሰብ ዋናታት ህጎን ውን ኣፅዮም ዝቅየር ቀለም ቀይሮም ኣለሙኔም ሽፋንን መብራሕትን ገይሮም ነቲ ኣክባቢ ዝበለፀ ፅቡቕ መልክዕ ንክሰራሕ ግደ ግደ ነይርዎም ዮ። ብተወሳኺ ብዙሓት ኣካላት ተሳቲፎምሉ ዮም። ሰብ ዋናታት ህጎን ውን ኣፅዮም ዝቅየር ቀለም ቀይሮም ኣለሙኔም ሽፋንን መብራሕትን ገይሮም ነቲ ኣክባቢ ዝበለፀ ፅቡቕ መልክዕ ንክሰራሕ ግደ ግደ ነይርዎም ዮ።

ዮም። እዚ ዝተሰርሖ ፅቡቕ ስራሕ ዮ እናበልና ንቀፃሊ ደማ ዘነቃቅኦ ዝበለፀ እንሰርሖሎን ሳልሳይ ልምዳት ኮረዶር ቀፃሊ ስሙን ተፀባዩና እንብላሉን ቃል ዝኣተናዮ ደማ ብተግባር ሰራሕና ንህዝብና ግልጋሎት እነቅርብሉ ዮ።

ኣብዚ ኸይዲ ስራሕ መንገዲ ዓፂና ስለ እንሰርሖ ፍሰት ትራፊክ ዝጨናነቅ ብምንባርን ከምኡ ውን ሓደ ሓደ ንልምዳት ምስ እነልዕሎም ነብርቲን እንህበም ግልጋሎትን ህዝብና ተሓባባሪ ዮ ነይሩ። ነዚ ደማ ልዑል ምስጋና ይግብኡ ዮ። ከምዚ ብሕብረት እንተንሰርሖ ከምዚ ልዑል ግልጋሎት ክንረክብ ንኸእል ኢና። እዚ ዝኸውን ዘሎ ንወልቀ ሰብ ዘይኮነስ ንነበርቲ ከተማናን ንመላእ ህዝቢ ኢትዮጵያ ዮ። በዚ ኣጋጣሚ ኣብዚ ሓቢሮምና ዝሰርሖን ኣብዚ ግደ ዘበርከቱን ኩሎም ኣካላት ብስመይን ብስም ህዝቢ ከተማ ኣዲስ ኣበባን የቐንለይ ክብል ይፈቱ። እዚ ልምዳት ንምዝያዊ ኣይኮነን ነልምዎ ዘለና ዘላቂ ክኸውን ኣምበር ስለዝኾነ ክንቅፅቡን ክንሕብሕቡን ሓደራ ክብል ይፈቱዎ።

ካብዚ ልምዳት ኮረዶር ከይወፃእና ብተመሳሳሊ ኣብ ምምሕዳር ከተማ ኣዲስ ኣበባ በዓልስልጣን ትራፊክ ቁፅፅርን ምኽባርን ትራፊክ መንገዲ ዳይሬክተር ኣይተ ኣየሌው ኣቲሳ ንትካል ፕረስ ኢትዮጵያ ከምዝገለፀዎ፣ እናተሃነፀ ዘሎ ልምዳት ኮረዶር መንገዲ ተሸክርክርቲ ክሰፍሖና፣ መንገዲ እግረኛታት ዝፈለየን ከምልቢ ንክንቀሳቀሱ ዝኸእል ብምኽኒ ኣብዚ ከተማ ዝስትውዓል ፀገም ፍሰት ትራፊክ ፈቲሑ ዝሓሸ ምንቅስቃስ ትራፊክ ንክህልው ዝኸእል ዮ ኢሎም።

ኣብዚ ከተማ ዝሰራሕ ዘሎ ልምዳት ኮረዶር ግልጋሎት ትራንስፖርት ዝህቡ ተሸክርክርቲ ደው መበሊ፣ መውሃድን መፅዓንን ቦታታት ካብ ዋና እቲ መስመር ተፈልዮም እትው ኢሎም ዝተሃነፀ ከምዘኾነ ዝሓበሩ እቶም ዳይሬክተር፣ እዚ ደማ ፍሰት ትራፊክ ኣታ ከተማ ጥዕና ዘለዎን ድሕንነቱ ዝሓለወ ትራፊክ ፍሰት ምህላው ሓደጋ ትራፊክ ዘቅናስ ዮ ክብሉ ገሊዮም።

ቅድሚያ ልምዳት ኮረዶር ምጅማሩ እኹል ዝኾነ መንገዲ እግረኛ ኣይነበረን፣ ስለዝኾነ እቲ እግረኛ ብመንገዲ ተሸክርክርቲ ንክተቀም ይግደድ ከምዝነብረ ብምዝኸኸሰ፣ በዚ ምኽንያት ደማ ልዕሊ 80 ምእታዊ ሓደጋ ትራፍክ ጉድኣት ይበፀሖ ምንባርን መንገዲ ተሸክርክርቲ ውን ፀብብቲ ብምንባርም ብፍላይ ኣብ ስራሕ ምእታውን ምውፃእን ሰባታት ምጅማናቅ ትራፊክ ከምዝርከብ ተዛሪቦም።

ልምዳት እቲ ኮረዶር ሙሉእ ንሙሉእ ተዛዚሙ ግልጋሎት ምህብ እንተጀምር ፍሰት ትራፊክ እቲ ከተማ ዝተሳለጠ ካብ ምግባር ብተወሳኺ ኣብ ልዕሊ ሰብን ንብረትን ዝበፀሖ ዝነበረ ሓደጋ ዝቅንሰን ዮ ዝኸውን።

«ቆጠባ ክዳቢ እንተኾይኑ ግዳማውን ውሽጣውን ፈተናታት ብኣግባቡ ክእለይ ኣለዎም»

- መምህር ማህደር ተስፋኪሮስ

ህርሞን ፍታዳ

ኣብ ናይ ሱሚ ሕታምና ጋዜጣ ወጋኢታ ጋኝና መምህር ማህደር ተስፋኪሮስ ይበሃሉ። መምህር ማህደር ኣብ ዩኒቨርሲቲ ዓዲገራት ክፍሊ ትምህርቲ ኣካውንቲንግን ፈይናንስን ንሸውዓተ ዓመታት ዘምሃረ መንእሴይ "ዩ" ኣብ ዘባ ማእኸል ተምቤን ኣገብ ተወሲዱ። ኣብ መሪሕነት፣ ስነ ቆጠባን ዓበዩ ኣበርክቶ ዝገበሩን ኣውንታዊ ፅዕንቶ ዝፈጠሩ ቆዳመውት ኣድሂቡ መፅሓፍ ፎካል-ድብ-ድብ-ድብ ብዘሉት "ዘፅሓፈ" ዩ። ብምኻኑ ምስ መምህር ማህደር ተስፋኪሮስ ብዛዕባ ኢኮኖሚያዊ ኩነታት ትግራይን ካልኦት ተተሓሳዝቲ ጉዳይታትን ኣድሂብና ዓህጺቲ ገደርና ኣስና። ሙሉእ ትሕዝቶ ዓንሒት ክምዘሰብ ቅሪቡ ኣሎ። ሰናይ ንባብ።

ወጋኢታ:- ፈላጊ ንቃሰ መሕትት ፈቓደኛ ኑይንካ ንዝሃብካና ገዘ ብሸም ጋዜጣ ወጋኢታ እናመስገንኩ ሙሉእ ሽምካ፣ ኣተዓባብዎኻ፣ ኩነታት ትምህርትን ስራሕኻን ንኣሰይ ?

መምህር ማህደር:- ሸመይ ማህደር ተስፋኪሮስ ይበሃል፤ ኣብ ዘባ ማእኸል ተምቤን ኣገብ 'ዩ' ተወሲደ ሓብዮቶታዊ ምዃን ክልካይን ብርኪ ትምህርቲ ኣብ ዘባ ማእኸል ተምሃሪ፤ ናይ መጀመሪያ ዲግሪ ኣብ ዩኒቨርሲቲ መቐለ ክልካይ ዲግሪ (ማሰተርስ) ድማ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ዓዲገራት ተምሃሪ፤ ድሕሪኡ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ዓዲገራት ክፍሊ ትምህርቲ ኣካውንቲንግን ፈይናንስን ንሸውዓተ ዓመታት ኣምሃረ ሓዚ 'ውን' እናምህርኩ 'ዩ'።

ወጋኢታ :- ምስ ሞያ መምህርነት ጎናገኒ ኣብ ታሪኽ ቆዳመውት ጥበባውያንን መሪሕነትን ትግራይ ዘደህበት መፅሓፍ ፅሑፍካ ሺኻ፣ መንእሴይ ትግራይ ኣብ ምንባብ ዘለዎ ተበጋሳይነት ከመይ ትገልጻ ? ኣንባባይ ክኸውን ተገይሩ ዶ ተቐረፁ ሲክካ ትሓስብ ?

መምህር ማህደር:- ምንባብ ልዕሊ ሹሉ ዓርሱ ዝኸኣለ መስትያት 'ዩ' ኣለ እየ ዝሓምን። ቆዳመውት ኣያታትና ከመይ ዝበለ ጥንካረን ድኽመትን ነይሮምም ዝበል መረዳኢታ ብምሓዘነት፣ ጥንካር ንኒ ክነቐፅሎ፣ ኣብ መገዲ ህይወት ዝሰርሕዎ ስሕተት ከይድገም ድማ ቆልፊ መሳርሒ ምንባብ 'ዩ'። ኣነ ልዕሊ ሹሉ ምንባብ ዓርሱ ዝኸኣለ መስትያት 'ዩ' ኣለ 'ዩ' ዝሓምን። ቆዳመውት ኣያታትና ከመይ ዝበለ ጥንካረን ድኽመትን ነይሮምም ዝበል መረዳኢታ ብምሓዘነት፣ ጥንካር ንኒ ክነቐፅሎ፣ ኣብ መገዲ ህይወት ዝሰርሕዎ ስሕተት ድማ ምእንቲ ከይድገም ቆልፊ መሳርሒ ንባብ 'ዩ'። ብምኻኑ ድማ ናብ ባህሊ ንባብ መንእሴይ ትግራይ እንትመልስ ዝንብብ ክህልው ይኸኣል 'ዩ'። ሹሉን ግና ብኣብዕታዊ ዝቐየር 'ዩ' ምባል ይኸኣል። ምክንያቱ ድማ እቲ ዝነበረ መሪሕነት ንባብ ንምብርትታዕ ዝተወደበ ኣካዳም ኣይዘርገሙን፤ እቲ መንእሴይ ንኸንብብ ዝገብር ምቕኑ ሃሃህውን ቦታን ኣይተመቓቐውሉን። ብሓፈሻ ነዚ ዘበን ዝጠልብ ናይ ንባብ ማእኸል ኣይተሃነፍን እኳ ድረስ ብግልጧ ኣብ ክንዲ ንባብ መንእሴይ ዝገደሉን ሃገር ብቐጠባ ዘዳኸምን እንዳ መስተን ሓሽሽን ዝተፈለለዩ ወልፍታትን እናተስፋሕፈሙ 'ዩ' ፀረሙ። እቲ ባህሊ ንባብ ዘዳበረ እንብሎ 'ውን' ርእይ ግደ ኣይተሃወተንን፤ ንባዕሉ 'ውን' ኣይረብሐን፤ ብዓብይሉ መንግስቲ ትፅቢት ዝግበረሉ ነገር ኣይገበረን። ነዚ ድማ 'ዩ' እቶም ቆዳመውት ዝሰርሕዎ ታሪኽ በዓል ቅዱስ ያፌድ፣ ፈላስፋ ዘርእያቶብ፣ ሃፀይ ዮሐንስ፣ ራእሲ ኣሉላ፣ ነጋድራስ ገብረህይወት ባይኮዳኝ፣ ኣርአያ ዘራህንን ክልካትን ምህዞም፣ ኣተሓሳስብምን የቕርብዎ ዝነበሩ መማሪሒ ሓሳባት ኣንብብና ኣይተረዳኻን፤ ኣይገፈፈምንን ቐረፊና ድማ ዝግበአም ክብረ ኣይሃብናን፤ ነዚ ክፍተት ንምሕጋዝ ድማ እኣ መፅሓፍ ናይ ባዕላ ኣበርክቶ ይህልዎ 'ዩ' ኣለ ብምእማን 'ዩ' ፀረሙ። ንቐግሊ ድማ ብሰፊሖ ሕድሕድም ዝነበርም ግደ ብመፅናዕቲ ተደጊፉ ንኸሰራሕ ከምዚአም ዝበሉ ሊቃውንቲ ምህላዎም ንምሕባር መገብሊ 'ዩ'። መላእ ኣፍሪካን ዓለምን ዝኸርዑሎም በዓል ሞዛርት ድሕሪ ቅዱስ ያፌድ 'ዩ'ም፤ ስነ ቆጠባን ባህሊ ስራሕ ከመይ ክኸውን ከምዘለዎን ንምርእይ ድማ በዓል ነጋድራስ ገብረህይወት ባይኮዳኝ

ቆዳመውት 'ዩ'ም፤ ድሕሪ 1983 ዓ/ም እተን ርእያት ትካላት ትምህርትን ጥዕናን ንኸሰራሕ ዓብዩ ግደ ዘበርከተት ማእበር ልምዳት ትግራይ እያ፤ ኣብዚ ድማ ምስ መዳርግቲ ኣካላት ኮይኑ ስትራተጂክ ትልሚ ዝፈፀመን ፍሉይ ክልካይ ብርኪ ቤት ትምህርቲ ቐላሚኛ ዝመስረተን ኣርአያ ዘራህን 'ዩ'።

ወጋኢታ:- ዝተምሃርካዮ ትምህርትን ሓዚ እተምህር ዘለኻን ዝደዳ ምስ ቆጠባ (ኢኮኖሚ) ዝተሓሓዘ ብምኻኑ እቲ ሓዚ ተረኢቡ ዘሎ ሰላም ተጠቐምና መንእሴይ ትግራይ ብቆጠባ ንክመሓየሽን ዘለና ፀጋታት ናብ ረብሓ ንምቕደር እንታይ ክገበር እሰዎ ?

መምህር ማህደር:- ንሰኢ 'ውን' ኣስተሳሰብኩ ትኩኒ ኢኹ ኣብ ቐረባ እዋን ዝወፀ መፅናዕቲ መብዛሕትኡ መንእሴይ ትግራይ ስራሕ ኣልቦ 'ዩ'፤ ስራሕ ኣልቦ ምኻን ድማ ዓርሱ ዝኸኣለ ፀቕጢ ዝፈጥር 'ዩ'፤ በቲ ኣፍቲ ክልል ዘሎ ቆጠባ እቲ መንእሴይ ንኸርባሕ፤ ፈላጊ እቲ መንእሴይ ዘለዎ ዝንባላ ብዝተፈለለዩ መገድታት ስልጠና ንኸረከብ ካፍቲ ዘለዎ ጭንቀት ከውፅኦ ዝኸኣለ ኣብ ስነ ልቦናዊ ፈውሲ ዘድህበ ሰፊሕ ምንቕስቓስ ተዝግበር፤ መናእሴይ ዘለዎም ጭንቀትን ሻቕሎትን ወለዱ 'ውን' ክርድእሎም ዘይኸኣሉ ብርኪ 'ዩ' ዘሎ። መገብራታዊ ሓዘን ክኸውን ይኸኣል፤ ስለትን እቶትን እቲ ንዓማውቲ ዘባኸኖ ግዘ ክኸውን ይኸኣል፤ እዚ ሹሉ ዘጋጠመ ፀገም ቦታ ኣጋጠሙ ዝሓለፈ 'ዩ'፤ ነዚ ክቐርፍ ዝኸኣለ መንግስቲ ብዘላቐኸት ኢዳ ብምእታው ክፈትሖ ዝኸኣለ 'ዩ'፤ ብኣውርኡ ድማ ባዕሉ እቲ መንእሴይ ነገር እሱ ተቐራሪቦ ሓዘኑን ሓሳባቱን ከውፀሎ ዝኸኣለ ባይታታትን እንተፈጠሩ፤ ቐግሎ ዘሎ ፀጋታት ንምጥቓምን ቆጠባዊ ሓርነት ክህልዎን ኣብ ሕርሻ፣ ኣብ ደቀቐትን ኣናእብተይን ትካላት ብዝተወሰነ መልክዑ እናገጠፈ 'ዩ'። እዚ ድማ እንታይ ዓይነት ፀገማት የጋጥሞ ኣሎ ዝበል ምርኣይ ግድን 'ዩ'፤ ቐረብ እታውታት፣ ልቕሕ ገንዘብ፣ ተለቂሖ ጅግሩ ድማ ምትእስሳር ዕዳጋ እንድሕር ዘየሎ ኣፀጋሚ 'ዩ'፤ ልዕሊ ሹሉ ሃፍቲ ሓይሊ ሰብ 'ዩ'፤ ሹሉን ግና እቶም ዝጠቐስኩም ፀገማት መንግስትን መዳርግቲ ኣካላትን ክፈትሖ ይግባእ። እዚ ድማ ዝተፈለለዩ ናይ ስልጠና ማእኸላት ተዝግየሽ ንኣብነት ኣብ ቁራዝም ሰብ ስራሕን ተፈጥራውን ፀጋታት ኣለው፤ ቐርሶታት 'ውን' ኣለው፤ እዚ እቶም ጥራሕ ብኣግባቡ ብምጥቓም ልዑል እቶት ክርከብ ይኸኣል 'ዩ'፤ ቆዳም ክብል ዘንብብኩም ኣብ ከተማ ለንደን ብእቶት ቁራዝም ኣብ ዓመት ልዕሊ ሰብ ቢሊየን ዶላር ከም ዝኾነ ራሕ ነይረ።

ብተመሳሳሊ ኣብ ትግራይ ኹነታት ፀጋታ ሙሉእ ብሙሉእ እንተተረጋገጠ፤ ብዘተሓት መናእሴይ ብቐጠባ ተረባሕቲ ክኾኑ ይኸኣሉ 'ዩ'ም፤ ብፍላይ ድማ ኣብ መዓድን ኣብ ትግራይ ሹሉ ዓይነት መዓድን ኣሎ፤ እቲ ዘሎ ሃፍቲ መዓድን ድማ ፍትሓዊ ብዝኾነ መገዲ መንእሴይ ተረባሕኪ ዝገብር ኣሰራርሓ ንኸዝርጋሕ መንግስቲ ፀቕጢ ተዝገብር ዝሓሸ 'ዩ'ም፤ ንቐግሊ ሓዚ 'ውን' ፍትሓዊ ዘይኮነ ኣካዳም ተርእዮታት ስለ ዘለው፤ ነዚ ተቐግሪኖ ንብዘተሓት መናእሴይ እቶት ዝኾነሉ መገዲ ክመቓቐው ይግባእ። ነዚ ድማ እቲ ዝተምሃረ ሓይሊ ሰብ ናይ ባዕሉ እጃም ተዝዋግእ እቲ መንእሴይ ካብ ስደትን ስለትን ስራሕን ምተናገሪ፤

መሰልን ደቂ ኣንስትዮ ትግራይ፤ ዕድል ረኺበን ደ ብፍላይ ኣብ ሃገራዊ ጉዳይ ተሰማዕነት ኣሰወን ደ ትብል ?

መምህር ማህደር:- ብዛዕባ እዚ ኣመልኪተ ዝረእኸዎ መፅናዕታዊ ፅሑፍ ከም ዝሓተብኩ ደቂ ኣንስትዮ ኣብ መዓልቲ ልዕሊ ዓሰርተ ሰለስተ ሰዓታት ይሰርሓ ይብል፤ ብፍላይ ኣባና ተደጋጋሚ ድካም ነይሩ መተማ፣ ዓድማን ክልካትን እንትግበር መብዛሕትኡ ግዘ ናይ ኣብ ሓፍነት ኣፍታ ጻል ኣንስተይቲ 'ዩ' ዝወድቐ፤ ስለዝኾነ ድማ ስድራ ምእላይን ቐልዕት ምዕይን ኣብ ኣዶ 'ዩ' ዝወድቐ፤ ኣነ ባዕላይ ኣቦይ ብቐልዕነቲይ ስለዝተሰወሐ ኣይይ 'ዩ' ኣዕብያትኒ። ነዚ ድማ ጻል ኣንስተይቲ እንተተኸበራን እንተተሰሚዓን ሹሉ ፀገም ይለይ፤ እቲ ዘለዎ ፀጋ ንኸትጥቀም ምብርትታዕ ድማ ንዕብየት ሃገርን ንሰላምን ወሳኒ 'ዩ'። ይኹንምበር ኣፍቲ ባይታ ዘሎ ሓቂ ግና ንይምሰል ዝግበር 'ምበር ብሓቂ ዋጋ ደቂ ኣንስትዮ ተረዲኡና መሪሕነት ብዝግባእ ተሃረብወን ኣለ ኣይኣምንን። ልዕሊ ሹሉ ኣብ ደቂ ኣንስትዮ ዘሎ ዋጋ ተገንዝብና ኣብ ጻል ኣንስተይቲ ዘለና ኣረኣኦ ክቐየር ኣለዎ።

ልዕሊ ሹሉ ሰብ ምኻን ተገንዝብና ዋጋ ምሃብ፤ በዓይን ይታዊ ስምዒት ጥራሕ ካብ ምርኣይ ሓሊፉ ሹሉ ናይ ምግባር ተኸኣሎ ናይ ምስራሕ፤ ናይ ምውሳኔ፤ መማሪሒ ሰላም ኣብ ምሃብ 'ውን' ዓቕሚ ከም ዘለዎ ብተለምዶ ዘይኮነን ብተግባር ክነርእይን ክነኸብርን ኣለና። ድሕሪኡ ንሳ 'ውን' ዓቕሚ ትጥቀምን እቲ ኣብ ልዕሊኡ ዝበፀሕ ዘየድልይ መጥቓዕትን ምድፋርን ጠጠው ንኸብል ኣስተዋፅኦ ዝገብር 'ዩ'።

ወጋኢታ:- ምሁር ኣካል መፍትሒ ፀገማት 'ዩ' ኢሰ ደኣምን እም ንሰኻ ካብ ሞያኻ ብተወሳኺ ኣብ ምንታይ ትነጥፍ ንተተካኸቲ ወሰዶ እንታይ ንምስራሕ ትሓስብ ?

መምህር ማህደር:- ኣብ ሹሉ ጠቓሚ ዝኾነ ጥላት ፎርም ምስታፍ ግብኣይ 'ዩ' ኣለ 'ዩ' ዝሓሰብ፤ ትርጉም ምንባይ ድማ እቲ ዘለኒ ፀጋ ንክልካት ብምክፋልን ብሓገር ብምስራሕን ፅቡቕ ፍረ ንምምጻእ

ብተመሳሳሊ ኣብ ትግራይ ኹነታት ፀጋታ ሙሉእ ብሙሉእ እንተተረጋገጠ፤ ብዘተሓት መናእሴይ ብቐጠባ ተረባሕቲ ክኾኑ ይኸኣሉ 'ዩ'ም

ስደት ክብሃል ከሎ ድማ ዝሓሸ መማሪሒ ረኺቡ ኣስተሳሰብኩ ተዝኸይድ ነይሩ ክንድቲ ኣይመሰከራን፤ ሹሉን ግና ብሰንባይ ተላዒሎ ናብ የመን ብዘይሕጋዊ መገዲ እናወፀ ናብ ዝገደደ ብርኪ ህይወት ዝሓትው ብዘተከሰ 'ዩ'። ቐድሚኛ ናብ ኣፀጋሚ ኹነታት ምእታውና ዝተምሃረ ሓይሊ 'ዩ'፤ ብምኻኑ ድማ መንእሴይ ኣብ ዓዱ ተተኪሎ ተጠቓሚ ተዝኸውን ካብዘይተደለየ ጭንቀቱ ፅንደንይን ዓርሰቐትለትን ክናገፍ 'ተኺይኑ' እቲ ዘለዎም ጭንቀትን ሻቕሎትን መንግስቲ ክራሕን ፍታሕ ክገብረሉን ይግባእ።

ወጋኢታ:- ኣብ መስተዋዕ መፅሓፍካ ንወሳዲትካን ንኣዳታትካን ዘለኻ ክብረ ብረዘንቲ ቃላት ገሊፅካዮ ኢኻ፤ እም ግደ ውሳኔ ምሃብን

«ቆጠባ ክፍቢ እንተኾይኑ ግዳማውን...

ምስ ተምሃሮ ይኹን ምስ መምህራን መሳሪያቸው ብምዃን ኣብ ኪነ ጥበብን ተራገምን ዝኣመሰሉ ምንቅስቃሳት ብምግባር ብሰንኪ ኩናት ዝተፈጠረ በሰላይ ዘስወገዎ ሕጻናት ቆጠባዊ ዓቕሚ ኣቲ ማሕበረሰብ ብፍላይ መንእሰይ ናብ ሰንባይ ስለ ዘኣተዎ፤ ነዚ ከሕክም ዝኸኸለ ዝተፈላለዩ ጥላት ፎርም ብምጥቃም ኣብ ወለንታዊነት 'ውን ብምስታፍ ፅቡቕ ዓቕሚ ዘለዎም ኣናእሸተይ ኣሕዋትና ሰኣን ኣጅኹም ዝብሎም ምእንቲ ከይወድቁ ብፍላይ ኪነ ጥበብ ንዕብየት ኾነ ንጥፍኣት ዓብዩ ግደ ስለዘለዎ፤ ብጥዕይ መዋቕርን ኣካይዳን ተደጊፉ ዝሓሸ መግረፅታት ዝቐርቡሉ መገድታት ኣብ ምፍጣር ዓቕሚ ዝፈቐዱ እናገበርኩ 'የ፤ ዝያዳ ክሰርሕ ድማ ድሉው 'የ።

ወጋሕታ:- ሓፈሻዊ ፀገማት ክልል ትግራይ መንቀሳብኡ ኹነ እቲ ሕዚ ዘሰዎ ዘይምዕራይ ሕጻናት ብሰንኪ ዘይምዕራይ ፖለቲካ ዝመፀ "ዩ ኢሲ ደኣምን፤ እሞ እዚ ዘይምዕራይ ፖለቲካ ዘስወገዎ ዘሎ ኹሰመዳዊ ቕሬታው ደው ንክብልን

ህዝቢ ትግራይ ብሰንኪ ናብሮኡ ንክመሓይስን እንታይ ክገበር ይገባኡ?

መምህር ማህደር:- ፖለቲካ ክጥዕይ ከሎ ኣቲ ዝድለይ ቆጠባ ይኹን ሰላማዊ መንግሥት ህዝቢ ይፍጠር ኢል ይኣምን። እቲ ሕዚ ኣብ ባይታ ዘሎ ግና እዚ ኣይኮነን፤ ከም ቐንዲ ምክንያት ዝቐመጥ ድማ እቲ መሪሕነት ውልቃውነት ዝሰግር ብምዃን ራዕ ኢልና ክንወድቕ ገይሩና 'የ፤ ኣነነት ዝሰፈሮ ኣካይዳን ኣብ ውልቃውነት ቤተሰባውን ርብሓ ጥራሕ ብምድሃብ ክኸየድ ዝፀንሐ ከይዶ እናርእናዮ ፀኒሕና ኢና ፤ ሕዚ ዝመፀ ኣመል ይኹን ቐዲሙ ዝፀንሐ ባህሪ ዓርሱ ዝኸኸለ መፅናዕቲ ዘድልዮ 'የ፤ ብምዃን ድማ እቲ ውልቃውነት ዘሰግር ሳብሲን ብውልቁ ምሕሳብን ምዝራብን ከምኡ ድማ ውልቃዊ ውሳኔታት ብምሃብ ብዘተሕ ሕልኸላኽ ፈጠሩ 'የ፤ ናይዚ ፍታሕ ድማ እቲ መሪሕነት ዓርሱ ዝራከሉ ዕድል ተዘፈጥር፤ ህዝቢ ኣብ ሓዘን፤ ኣብ ሻቕሎት 'የ ዘሎ፤ ብኸመይ ዝበለ መገዲ ካፍቲ ዘለዎ ሻቕሎት ክናገፍ ይኸኸል ኢልካ ብምሕሳብ

ምስ መንግስቲ ፌደራልን ዓለምለኸ ትካላትን ብምዃን ትኹረት ተገይሩ ተዘሰራሕ ፀገማት ናይ ምፍታሕ ዕድላት ዝፈጥር 'የ። እስካሁ ሕዚ ውልቃዊ ድሌታት ንምምላእ ብዘተኮ ክያድታት ተኸይዱ ብዘተኮ ተኸሰሩ 'የ፤ ሕዚ ድማ ንህዝቢ ዝረብሕ እንተኾይኑ ኣነነት ይኣክል ምባል ኸቢድ ኣይኮነን፤ እቲ ኸኢኦ ኣብ ትግራይ ዝተለመደ ዘይልክዕ ኣካይዳ መንግስቲን ፓርቲ ፖለቲካን ከም ሓደ ጌርካ ምርኣይ፤ ፖለቲካኛ ህዝቢ ኣይደልን እንተይሉ ብኸኢኦ ዝተካእ 'የ፤ መንግስቲ ግና እቶም መሰረታዊ ትካላትን ወሃብቲ ግልጋሎትን ከም ትምህርቲ፣ጥዕና ዝኣመሰሉ ነዚኦም ፀይሩ ከሰግር ዝኸኸለ መንግስቲ መዋቕርን ፖለቲካዊ መዋቕርን ተዘፈለለ ለውጢ ምትርጉም ነይሩ፤ ብምዃን ድማ ኣብዚ ዝሓሸ ርድኢት ዘለዎምን ክመርሑ ዝኸኸሉን ባዕሉ ህዝቢ ብመረገ ይኹን ሓሳቡ ብምግላፅ ፍታሕ ተዛናዲ ዝሓሸ ፍታሕ 'የ።

ወጋሕታ:- ምህር ክበሃል ከሎ ወናኒ ዓለምለኸዊ ጥራሕን ክምዃን ትግራይ

ድማ ምስ ገራብታ ይኹን ምስ ዓለም ፅቡቕ ምትእስሳርን ርክብን ንክህልዩ ከም ሃገር ዘሰዎ ፀገማት፤ ሕብ ጎረቤትና ዝካየድ ዘሎ ኩናት ንዓና "ውን ጥታይ ፅዕንቶ ዘምፅእ ምስ ምዃን እንታይ ክገበር ኣለዎ?

መምህር ማህደር:- ኣብ ዝኾነ ይኹን ኹነታት ፀገማት ንምፍታሕ እቲ ዓብዩ ሕርያ ክኸውን ዘለዎ ብሰላምን ዘተን ምፍታሕ እንተከኣል 'የ። ዘለዉ ኣፈላላይት ብዝተኸኸለ መጠን ብዘተ ጥራሕ ንኸፍታሕ ተዝፀግር፤ ሕዚ 'ውን እንተኾነ ኣብ ክልልና ዝርእዩ ናይ ፀገታ ፀገማት ብልዝብ ተዝፍታሕ፤ ግዳማውን ውሽጣውን ፈተናታት ብኣግባቡ ክእለዩን መንእሰይ ካብ ስራሕ ስኢነትን ስደትን ተዝናገሩ ዝበል ሓሳብ ኣለኒ።

ወጋሕታ:- ሕብ ዝበረና ዓኢሒት ንዝሃብካና ሰፊሕ መረዳኳታ ብስም ትካል ፕረስ ኢትዮጵያ የመስገን።

መምህር ማህደር:- ኣነ 'ውን ኣዝየ የመስግን።

«ፅዕሲ 63 ሚልዮን ብር ንምክካብ ደሰርሕ ኣሰኹ»

- ቤት ፅሕፈት ልምዓት እቶት ከተማ ሸረ እንዳሰላሰ

ኣዲስ አበባ:- ኣብ 2017 ዓ/ም ካብ ደረጃ «ሓን ዝ መካሪይትን» ከተማ ሸረ እንዳሰላሰ ልዕሊ 63 ሚልዮን ብር ንምክካብ ተተሊሙ ደሰርሕ ከም ዘሎ ቤት ፅሕፈት ልምዓት እቶት ከተማ ሸረ እንዳሰላሰ ኣፍለጡ።

ኣብዝኣለፈ ሰሙን ሓላፊ እቲ ቤት ፅሕፈት ኣይተ ፀጋይ ፀሃዩ፤ ኣብ መደብ ክረምታዊ ወፍሪ ንግድን ኣቶትን ኣንፈት ኣፈፃፀማ መጨበጢ መድረኽ ኣብ ዝተረኽቡሉ ከም ዝበሉዎ፤ ከም ቤት ፅሕፈት ልምዓት እቶት ስራሕቲ ምድላው መረዳኳታ ፀፊፉ ውሳኔ ግብሪ በቢቀበሊኡ ተለጠፉ ኣሎ።

ኣብ ዝቐፀል መግደታት ድማ ምስ ነጋዳይ ማሕበረሰብ ምይይጥ ብምግባር 1 ሓምሌ 2016 ዓ/ም ብድመቕ ስነ ስርዓት ግብሪ ምክፋል ከም ዝጀመር ዘረድኡ እቶም ሓላፊ፣ግብሪ ከፈልቲ ትፅቢት ዝግበር ድማ ብመሰረት ኣብ ውሽጢ 15 መዓልቲ ክዘዘም ተባሂሉ ትልሚ ተታሒዙ ዘሎ፤ ኣብቶም ዝተገለፁ ደረጃ ዘለው ነጋዶ ብእዋናም ግብራም ክዋፅኡን ኣብ ልምዓት ዓደም ግደእም ክገውቱ፤ ይግባእ ኢሎም።

ኣብቲ እዋን ከንቲባ ከተማ ሸረ እንዳሰላሰ ኣይተ ገብረመድህን የውሃነሰ ከምዝገለፁዎ፤ ከሳብ ሕዚ ንክልልና ዝምጥን በጀት ብዘይምምዳቡ ንቀላሊ 'ውን ናይ በጀት ሕፅረት ከም ዘሎ ዝፍለጥ ኮይኑ ብዝተኸኸለ መጠን ኩሉ ነጋዳይና ብቕንፅና ካብታ ዝረኸባ እቶት ንመንግስቲ ክኸፍሉ ዝግበእ ግብሪ ንኸኸፍልን ኣብ ከተማና እንዳሰላሰ መሰረተ ልምዓት 'ውን ካብቲ ነጋዳይና ብእንእክቦ ግብሪ ስለ ዝኾነ ኣብዚ መዳይ ዝላዕሊ ምርብራብን ናይ ምትእምማን ስራሕቲ ከም ዝሓትት ኣገንዘቦም።

ኣብቲ እዋን ተሳተፍቲ ከም ዝበሉዎ ግብሪ ምክፋል ንኣንቲ ዓዲ ጉዳይ ሞትን ሕውየትን ስለ ዝኾነ ብቕንፅና ተኣማንነትን ከንኸፍልን ኣብቲ ከተማ ዝላለጡ ፕሮጀክታት ልምዓት 'ውን መሰረቶም ካብ ግብሪ ብዝኣከቡ ብምዃን ድርብ ሓላፍነትና ከንዋዳ ኢና ብምባል ብዝተዋሃሎም ስራሕ መደብን በቲ ዝተዋህሎም ናይ ግንዛብ መጨበጢ ስልጠናን ብቕንፅና ከም ዝሰርሑ ቃል ከምዝተወሐዘ ካብ ቢሮ ጉዳይት ኮሙኒኬሽን ትግራይ ዝረኽብናዮ ሓበሬታ የግላኹት።

ኣብ ትግራይ ወፍሪ...

ሃገራዊ ወፍሪ ወለንታዊ ስራሕ ፅቡቕ ምልክት 'የ፤ እንተተሓጋገዘና ፀገማትና ልዕሊ ዓቕሚ ኣይኾኑን። እቲ ዓብዩ ቁምነገር ምልዕዳል 'የ።

ኣብቲ ክልል ብዘተኮ ትግራይ ዘይብሎም ወገናት ዝከኣሉ ፈሪስም፤ ብዘተኮ ተፈጻሚቲ ኣብ ውሽጢ ዳስ ይርከቡ ዝበሉ እቶም ፕረዚዳንት፤ እዚኦም ዝሓሸ ፍብራ-ኸህልምን ንምግባር ምትእምማን ይግባእ ኢሎም።

ፕረዚዳንት ጌታቸው ሓለፍቲ ስራሕ ትካላት ፌደራል ናብቲ ክልል መግደም ንዝገበርዎ ኣበርክቶ ምስጋና 'ውን ኣቐረቦም።

ኣማኸሪ ድሕንነት ቀዳማይ ሚኒስትር ቀንዓ ደይታ (ዶ/ር) ብወገኖም፤ ወፍሪ ኣግልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ከም ባህሊ ብምውሳድ ሃገር ምህናፅ ከምዝግባእ ዘልዑሉ እንትኾነ፤ ነዚ ድማ መንግስቲ ብፅቡብ እናሰርሐ ከምዝኾነ ተዛሪቦም።

ወፍሪ ኣግልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ብዘተኮ ፀገማት ማሕበራዊን ኢኮኖሚያዊን ዝፈትሕ ኢኒሻቲቭ 'የ ዝበሉ እቶም ኣማኸሪ ድሕንነት፤ እዚ ስራሕ ክልተ ዋና ዓላማታት ኣለውዎ ፤

ቀዳማይ ግዜ ዘይህቡ ፀገማት ናይ ምፍታሕ ጉዳይ እንትኾነ፤ እቲ ኸኢ ኣይ ኣብ ነዊሕ እዋን ዝሰርሑ ድማ ጥንኩር ኣታዊ ምስ ምሕናፅ ዝተተሓሓዙ 'የም ኢሎም።

ሚኒስትር ዴኤታ ኣገልግሎት ኮሙኒኬሽን መንግስቲ ሰላማዊት ካሳ ብግደኣን፤ ቅድሚ ሕዚ ኣብ ዝተፈላለዩ ክልላት ተሳትፎ ዝነበሮም ተፀዋዕቲ ትካላት ቤት ፅሕፈት ቀዳማይ ሚኒስትር ኣብ ናይ ሎሚ ዘበን ወፍሪ ክረምታዊ ኣገልግሎት ወለንታዊ ስራሕ ክልላት ትግራይን ሲዳማን ከምዝሳተፉ ሓበረን።

ወፍሪ ክረምታዊ ኣገልግሎት ወለንታዊ ስራሕ እዚ ዓመት፤ ብብርኪ ሃገር ልዕሊ 34 ሚሊዮን ወለንታውያን ኣብ ዝተፈላለዩ ተግባራት ከምዝሳተፉ 'ውን ኣብረህን።

በዚ ድማ ልዕሊ 50 ሚሊዮን ዜጋታት ተረባሕቲ ንምግባር ከምዝተሓሰበ ተዛሪቦም።

እቲ ኣብ ክልል ትግራይ ዝተጀመረ ወፍሪ ኣብ ከተማታት ወቐርን መቐለን ዝነበሩ ኣብ ትሓት ብርኪ መንግስቲ ዝርከቡ ወገናት ተጠቀምቲ ዝገብር ምዃን ንምፍላጥ ተኸኢሎ።

«ስራሕቲ ክረምቲ...

መስኖ እቲ ነባር ሓረስታይ ይኹን መናእሰይ ኣብ መፍሪይነት መስኖ ዝዳሰልሉ ኩነታት እንተሃለወ እኳ እቲ ኩናት ዝፈጠሮም ማሕንቕታት ከም ቀረብ መድሓኒት፤ ቀረብ ሙሩፅ ዘርኢ፤ ባልዕን ሕማማትን፤ ስእነት ፅዳጋን ካልኣትን ኣለዉ 'የም ኢሎም።

ሎሚ ዓመት ኣብ መፍሪይነት እንሰርሖም ዕማማትና ነቶም ማሕንቕታት ንምፍታሕ ምስ ቢሮ ሕርሻ ክልልና እናተመኸኸርና ንምፍታሕ ሳብ ክግበር።

ተጠቀምቲ መስኖ ሓረስታይ ብወገኖም

ሓረስታይ በቢ ዓመቱ ድልየትን ዓቕምን ኣታወታት ይውሰኹዎ ኣእንተሃለወ ኣብ ቀረብ ግና ብሰፊሖ ፀገም ስዘለና ጠለብን ቀረብን ኣብ ምምጥጣን ክስራሕ ኣለዎ ኢሎም።

ከም ሓበሬታ ቢሮ ጉዳይት ኮሙኒኬሽን ክልል ትግራይ፤ ኣብ መስኖ ዘሎ ትራስፎርመር፤ ኣብ ክፍሊት ኤሌክትሪክ ዘሎ ኩነታት ብዘተኮ ሓረስታይ ካብ ተጠቃምነት መስኖ ንክው ምክንያት ይኸውን ስለ ዘሎ ነዙይ እውን መንግስቲ መፍትሒ ክገብረሉ ይግባእ ክብሎ እቶም ሓረስታይ ገሊፀም።

ወፍሪ ሓምለዋይ ኣሰር...

ዝበረኸ ስራሕቲ ሓምለዋይ ልምዓት ሕዚ 'ውን ተግናኺሩ ንኸቐፀል ብፍላይ መንእሰይ እጃም ክግወት ግደ-ዓቲ ኣቐረቦም።

ኣብ ክልል ትግራይ ልዕሊ 35 ሺሕ ሄክታር መሬት ዝሸፍን ካርታ ተኸላ ፈልሲ ከምዝተዳለወ ቢሮ ሃፍቲ

ተፈጥሮን ሕርሻን ግዚያዊ ምምሕዳር እቲ ክልል ምግላፁ ይከከር።

ኣብ ናይ ሎሚ ዘበን እዋን ክረምቲ ዝተከሉ ፈልሲታት እኹል ክንከንን ሓለዋን ንክግበረሎም ዝኸኸለ ካርታ ይዳሎ ከምዘሎ 'ውን ተገሊፁ 'የ።

ካብ ሕርሻ ቀውዒ 616 ሚሊዮን ኩንታል ፍርያት ንምርካብ እናተሰርሐ 'ዩ

- ልዕሊ ኣርባዕተ ሚሊዮን ሄክታር መሬት ብኣዘርእቲ ተሸፊኑ
- 14 ሚሊዮን ኩንታል ድኹዒ ሓመድ እናተዘርግሐ 'ዩ

በረሃ ኣገገ

ኢዲስ ኣበባ፡- ኣብ ሕርሻ ቀውዒ 2016/17 ዓ.ም 616 ሚሊዮን ኩንታል ፍርያት ንምርካብ ምድላው ሕርሻ እናተገበረ ምዃኑ ሚኒስቴር ግብርና ኣፍሊጡ። 14 ሚሊዮን ኩንታል መዳበርያ ናብ ሃገር ውሽጢ ኣትዮ ናብ ሓረስቶት እናተዘርግሐ ምዃኑ 'ውን ተሓቢሩ።

ፈግሚ ስራሕ ርክብ ህዝብን ኮሙኒኬሽንን ሚኒስቴር ግብርና ኣይተ ከበደ ላቀው ንትጉኢ ከምዝገለፀዎ፤ ኣብ 2016/17 ዓ.ም ብሕርሻ ቀውዒ 20 ነጥቢ ኣርባዕተ ሚሊዮን ሄክታር መሬት ብዘራእቲ ብምሽፋን 616 ሚሊዮን ኩንታል ፍርያት ንምርካብ ስራሕቲ ምድላው ሕርሻን ኣታዎት ምቕራብን እናተሰርሐ 'ዩ።

ኣብ ሃገርና ፍርያትን መፍረይይነትን ንምዕባይ ብዓመት ሰለስተ ግዜ ማለት 'ውን ብልምዓት መስኖ ሓጋይ፣ ብሕርሻ በልጊን ቀውዕን ፍርያት ናይ ምፍራይ ስራሕ እናተሰርሐ ምዃኑ ዝተዛረቡ ኣይተ ከበደ፤ ኣብ 2016/17 ዓ.ም ብሕርሻ ቀውዒ 20 ነጥቢ ኣርባዕተ ሚሊዮን ሄክታር መሬት ሓረስካ ብዘርእ. ብምሽፋን 616 ሚሊዮን ኩንታል ፍርያት ንምርካብ ስራሕቲ ምድላው ሕርሻን ኣታዎት ምቕራብን እናተሰርሐ 'ዩ ክብሉ ተዛረቦም።

ኣብ ኣብ 2016/17 ዓ.ም ብሕርሻ ቀውዒ 20 ነጥቢ 4 ሚሊዮን ሄክታር መሬት ብምሕራስ 616 ሚሊዮን ኩንታል ፍርያት ንምርካብ ተተለሙ እናተሰርሐ ብዘርከብ ስራሕ ከፋብ 10 ሰኔ 2016 ዓ.ም 13 ነጥቢ ሽዱሽተ ሚሊዮን ሄክታር መሬት ስራሕቲ ፈላግይ ሕርሻ ምሕራስ ከምዝተሰለጠ ኣብረሆም።

ካብቲ ፈላግይ ሕርሻ ዝተሓረሰ 13 ነጥቢ ሽዱሽተ ሚሊዮን ሄክታር መሬት ውሽጢ እቲ ኣርባዕተ ሚሊዮን ብትራክተር ዝተሓረሰ እንትኹዎን፤ እቲ ትሽግተ ነጥቢ

ሓመሽተ ሚሊዮን ሄክታር መሬት ዝኹዎን ብባህላዊ መገዲ ናይ ምሕራስ ስራሕ ተሳሊጡ ኢሎም። ብተወሳኺ 'ውን ኣርባዕተ ነጥቢ ኣርባዕተ ሚሊዮን ሄክታር መሬት ቐዲሞም ብዘዘርኡ ኣዘርእቲ ማለት 'ውን ብዕፋን፤ ብምሽፋን ብዘተፈላለዩ ዝራእትን ናይ ምሽፋን ስራሕ ተሰራሖ ክብሉ ገሊፆም።

ብተወሳኺ ሓረስቶት ፍርያቶምን መፍረይይነቶምን ንምዕባይ ሕርሻም ናይ ምድላውን ምልሳሳን ስራሕ እናተሰርሐ ምዃኑም ብምግላፅ፤ እቲ ሚኒስቴር ቤት ዕዮ 'ውን ፍርያት ግብርና ንምዕባይ ዝሕግዙ ኣታዎትን ናይ ምቕራብን ግንዛብ ናይ ምጭባጥን ስራሕ ብሰፊሖ እናተሰርሐ 'ዩ ኢሎም።

ኣብ ዘመነ ምህርቲ 2016/17 ዓ.ም ፍርያትን መፍረይይነትን ንምዕባይ 14 ሚሊዮን ኩንታል ድኹዒ

ሓመድ ናብ ውሽጢ ሃገር ኣትዮ ናብ ሓረስቶት ተበገሐ ንምግባር እናተሰርሐ ምዃኑ ኣብረሆም።

ፍርያትን መፍረይይነትን ንምዕባይ ሓረስታይ ካብ ዝቐረቡ 14 ሚሊዮን ኩንታል ድኹዒ ሓመድ ብተወሳኺ ኮምፖስት ብምድላው ሕርሻኡ ንዘርእ ናይ ምድላው ስራሕ እናተሰርሐ 'ዩ ክብሉ ኣብረሆም።

እናወቐዎ ዝርከብ ማይ ንምድላው ሕርሻ ቀውዒ ምቐው ብምዃኑ ሓረስታይ ፍርያትን መፍረይይነቶን ንምዕባይ ብንቕሓት እናተሰርሐ 'ዩ ክብሉ ገሊፆም።

ከፋብ መወዳእታ ወርሒ ሓምሌ ንመብዛሕቲኡ መሬት ሕርሻ ሃገርና ብዘርእ. ብምሽፋን ኣብ 2016/17 ዓ.ም ብሕርሻ ቀውዒ ንምርካብ ንዝተተለመ 616 ሚሊዮን ኩንታል ፍርያት ንምርካብ ስራሕ ምድላው እናተገበረ 'ዩ ክብሉ ኣብረሆም።

ከይዲ ትግበራ ፖሊሲ ስግግር ፍትሒ ዘዋድድን ዝክታተልን ኣመራርሓ ትካላት ስግግር ፍትሒ ክስደም 'ዩ

በጋዜጣ ሪፖርተር

ኢዲስ ኣበባ፡- ከይዲ ትግበራ ፖሊሲ ስግግር ፍትሒ ዘዋድድን ዝክታተልን እቲ ከይዲ እናገምገመ ኣንፈት ዘቐምጥን ቀዋሚ ዝተዋደደ ኣመራርሓ ትካላት ስግግር ፍትሒ ከምዝስደም ሚኒስቴር ፍትሒ ኣፍሊጡ።

ኣብ ረቂቕ ሰነድ (ፍኛተ ካርታ) መርሃ ግብረ መሬፀሚ ተግባር ፖሊሲ ስግግር ፍትሒ ዝጠመተ ዘተ ትማሊ ተኸይዱ።

ከም ፀብግብ ግዜኢ፤ ሚኒስትር ዲኤታ ሚኒስቴር ፍትሒ በላይሁን ደርጋ፤ እቲ ፖሊሲ ስግግር ፍትሒ እቲ ዝድለ ፍትሒ ናይ ምስፋን ሽቶ ንከምፅእ ብነፃን ዘይሻራውን ሰብ ሞያታት ከምዝተዳለዎ ኣዘኸኸረሎም።

እቲ ፖሊሲ ንምፍፃም ዝዳለዉ ሰነዳትን ዝወፁ ሕግታትን እውን ብዘይሻራዊ ኣካል ንክዳለዉ ከምዝግበር ኣብረሆም።

ነዚ እውን እቲ ፖሊሲ ዝምልከቶም ትካላት ብሕገ ተግባሮም ሓላፍነቶም ክሰብ ዝርከቡ ዝሰለጡ ስራሕቲ ብግዚያዊነት ዘተሓብብር መድረኽ ግዚያዊ ዝተዋደደ ኣመራርሓ ትካላት ስግግር ፍትሒ ከምዝኾን ኣረዲኦም።

እቲ ፖሊሲ ዝምልከቶም ትካላት ድሕሪ ምጥያሾም 'ውን እንተኾን እቲ ከይዲ ትግበራ ዘዋድድን ዝክታተልን እቲ ከይዲ እናገምገመ ኣንፈት ዘቐምጥን ከምኡ 'ውን ኣብ ኣዋን ኣፈፃፀም ዝለዓሉ ኣፈላጊያት ዝፈትኦ 14 ላዕሊዎት ኣመራርሓ ዝሓዘ ቀዋሚ ዝተዋደደ ኣመራርሓ ትካላት ስግግር ፍትሒ ክስደም 'ዩ ኢሎም።

ኮሚሽን ሰብኣዊ መሰል ኢትዮጵያ፣ ትካላት ሲቪል ማሕበረሰብ፣ ሰብ ሞያታት ናይ ቀደም ስግግር ፍትሒ፣ ቤት ምኽሪ ወከልቲ ህዝቢ፣ ሚኒስቴር ፍትሒ፣ ሓፈራዊ ቤት ፍርዲ፣ ሚኒስቴር ሰላም፣ ሚኒስቴር ገንዘብን ሚኒስቴር ጉዳይ ደቂ ኣንስትዮን ማሕበራውን ከምዝሓፍፍ 'ውን ተገሊፁ።

ኣብ ዞባ ምብራቕ ልዕሊ 41 ሚሊዮን ብር እቶት ንምርካብ ይስራሕ ከምዘሎ ተገሊፁ

መኣርግ 7/ሄር

ኢዲስ ኣበባ፡- ኣብ ክልል ትግራይ ዞባ ምብራቕ ካብ 1 ሓምሌ ክፋብ 30 ነሓስ ልዕሊ 41 ሚሊዮን እቶት ንምርካብ ይስራሕ ከምዘሎ ተሓቢሩ።

እዚ ዝተገለፀ ብ24 ሰኔ ኣብ ዞባ ምብራቕ ከተማ ሓውዜን ኣብ ዝተሳለጠ መድረኽ ምልዕዳል ንግድን እቶትን 'ዩ።

ኣብቲ ዝተሳለጠ መድረኽ ምልዕዳል ንግድን እቶትን ተረኺቦም መልእኽቲ ዘመሓለፉ ምክትል ዋና ዳይሬክተር በዓል መዚ ልምዓት እቶት ትግራይ ኣይተ ወልደገብርኤል ኣፅብሃ ከምዝበልዎ፤ እኹል ቅድመ ምድላው ብምግባርን ዘሎ ውህሉል ተሞክሮ ብምጥቃምን ስርዓት ኣተኣኻኸባ እቶትን ምሕዳስ ፍቓድ ንግድን ኣብ ዝተካሄደሉ ግዜ ከውገን ይግባእ ክብሉ ገሊፆም።

ምስ ክፈልቲ ግብሪ እኹል ልዝብ ብምግባር ኣብ ፍትሓውነት ኣክፋፍላ ግብሪ ንዝለዓሉ ሕቶታት ሰብ ሞያን መሪሕነትን ሚዛናውነት ከህልዎ ክሰርሖ ከም ዝግባእ እቶም ምክትል ዋና ዳይሬክተር ወሲኾም ኣብረሆም።

ሓላፊ ዘፈር ቁጠባን ምክትል ዋና ኣማሓዳርን ዞባ ምብራቕ ትግራይ ኣይተ ገብረ ካሕሳይ ብግዲኦም ከምዝሓበርዎ፤ ብሰንኪ ዝነበረ ኮናት ተዳኺሙ ዝፀንሐ ግብርን እቶትን እታ ዞባ ንምምሕያሽ ክስራሕ ይግባእ ኢሎም።

ግብሪ ንህልውና መሰረታዊ ጉዳይ ምዃኑ ብምግንዛብ ኩሎም ፍልፍላት ሃፍቲ ብዝግባእ

ምጥቃም ከምዘድሊ ዝሓበሩ ኣይተ ገብረ፤ መሪሕነትን ሰብ ሞያን ተዋዲዶም ክሰርሖ ይግባእ ክብሉ ኣገንዚቦም።

ሓላፊ ዘፈር መንግስታዊ ግልጋሎት ዞባ ምብራቕ ትግራይ ኣይተ ሃይለማርያም ሰዩም ብወገኖም ኣብ 2015/16 ዓ/ም 19 ሺሕን 7 ሚሊ.ትን 28 ዝኣክል ፍቓድ ንግዲ ንምሕዳስ ተተለሙ 18 ሺሕን 1 ሚሊ.ትን 46 ከም ዝተፈፀሙን ምሃብ ሓዳሽ ንግዲ ፍቓድ ዝምልከት ድማ 8 ሺሕን 1 ሚሊ.ትን 60 ንምሃብ ትልሚ ተታሊዙ

8 ሺሕን 7 ሚሊ.ትን 92 ከምዝተውሃብ ኣረዲኦም።

እዚ ከምዚ ኮይኑ ብሰንኪ ዝነበረ ኣዕናዊ ኮናት ተዳኺሙ ዝፀንሐ ስርዓት ንግዲ ናብ ንቡር ንምምላስ ኣበርቲዕኻ ምስራሕ ከምዘድሊ ዝገለፁ ኣይተ ሃይለማርያም፤ 8 ሺሕን 5 ሚሊ.ትን ዘይሕጋውያን ነጋዶ ተፀኒዖም ሕጋዊ ፍቓድ ንግዲ ንኸውፅዱ ኣብ ምርድዳእ ከምዝተበፀሐ ኣብረሆም።

ከም ኣብፊታ ቢሮ ጉዳይ ኮሚኒኬሽን ትግራይ፤ ኣብ 2016/17 ዓ/ም ድማ 26 ሺሕን 2 ሚሊ.ትን 37

ፍቓድ ንግዲ ንምሕዳስ ምድላው ተወጊኑ እዩ ኢሎም።

ብተወሳኺ ዳግመ ሕውየት ትግራይ ንምርግጋፅን ቁጠባዊ ውሕስና ሕብረተሰብ ንምዕባይን ንንግድን እቶትን ዝለዓለ ብፅሒት ሂብካ ምስራሕ ከምዘድሊ ተሳተፍቲ እቲ መድረኽ ተዛረቦም።

ኣብቲ መድረኽ ኣመሓደርቲ ወረዳታትን ክንቲባታት ምምሕዳር ከተማታትን፤ ኣለፍቲ ኣብያተ ዕዮ 4ይናንስን እቶትን፤ ኣለፍቲ ዘፈር መንግስታዊ ግልጋሎትን ሰብ ሞያ ምልጫ ንግድን ተሳተፎም።

ስፖርት

ነባር ከዋክብቲ ኩዕሶ እግረ ኣፍሪካ ኣብ ሸነን ፌስቲቫል ኣፍሪካ

መሰረት ገብረዮሃንስ

ኣብ ዓለም እናዓበዩ ካብ ዘለዉ ሃገራት ብጣዕሚ ተጠቀምቲ ካብ ዝኾንሎም ዘፈራት እቲ ሓዲ ተራዝም ስፖርት 'ዩ። ኣብ ጅምሮ እትርከብ ኢትዮጵያ ኣብ ቀረባ ነዚ ዘፈር ትኸረት ብምሃብ ዘበረታታው ስራሕቲ ኣብ ምስራሕ ትርከብ። ካብዘም ስራሕቲ ዝተቀረሱ ኣብዚ ስሙን ኣብ ዝተፈለለዩ ዘፈራት ዝተዋፈሩ ዕዕንቶ ፈጠርቲ ውልቀሰባት ዘሳተፈ ሸነን ኣፍሪካ ፌስቲቫል እቲ ሓዲ 'ዩ። ንሰለስተ ማዕልቲ ዝተኸየደ እዚ ኣህጉር ኣቀፍ ናይ ፋሽን፣ ተራዝም ፌስቲቫል ስፖርት ንቲራዝም ስፖርት ኣብ ምንቅቓሕ ዓብይ ግደ ኣለዎ።

ተጠናኺሮም ከምዝቕዱ ኣረጋጊዮም ክብል ኢኡ ፀብቢ።

ነባር ከዋክብቲ ተገዳሚ ኩዕሶ እግረ ኣፍሪካ እግረ ኩዕሶ ካብ ምፅባት ብዝዘለሉ ኣብ ተኸሊ ፊልሲ ሓምለዊ ዓሻራ ዘዕረፉ እንትኾን ዝተፈለለዩ ስራሕቲ ልምዕት ዑደት ገይሮም 'ዮም። እዚ ስዒቡ ኣርሰናል ሓዊሱ ኣያክስ፣ ኢንተርሚላን፣ ዌስትብሮሚን፣ ፓርትሲፖርት ከለባት ዝተገደዙ ኩዕሶ እግረ ኣፍሪካ ብጣዕሚ ምልክዕትን ዝደንቑ ባህሊ ዘለዎ ሃገር ከምዝኾነት ገሊፁ። ኣብ ኢትዮጵያ ዝነበሮም ሃንቲት ኣቀባብላን ምንክብኻብን ዝዘለም ከምዘለዉ ንክስመዶም ብምግባር ኣብ ቀጻሊ ናብ ኢትዮጵያ ተመሊሱ ከምዝመልእ፣ ከምኡ 'ውን እቶም ቀዳማይ ሚኒስትር ንኢትዮጵያ ዘለዎም ራዲዮ መሰረት ገይሮም እናሰርሖም ዘለዉ ስራሕቲ ልምዕት ዑደት ከምዝገቡሩ ተዛሪቦም።

ኣብቲ ፌስቲቫል ካብ ዝተኸየዱ መርሃግብሪ እቲ ሓዲ ፀወታ ስፖርት እንትኾን፣ ቀዳማይ ሚኒስትር ኣብይ ኣሕመድ ዝተሳተፉሉ ፀወታ ሕውነት ምስ ነባራት ኮኾባት ተገዳሚ ኩዕሶ ኣብ ፓርክ ሕውነት ቐዕሪ ኸልተ ተኸየዱ 'ዩ። ነባራት ናይ ናይጀርያ ብሄራዊ ጉጅለ ተገዳሚ ኩዕሶ ካንፎል ኣሞካቺ፣ ታሪቦ ዌስት ከምኡ 'ውን ንሊግ ኣውሮፓ ዝተገደዙ ሴኔጋላዊ ሄንሪ ካማራ ደማ ኣብቲ ፌስቲቫል ዝተረኽቡ ስፖርተኛታት 'ዮም።

እቲ ፀወታ እግረ ኩዕሶ ስዒቡ ቐዳማይ ሚኒስትር ኣብይ ኢትዮጵያ ፅዕኖ ኣፍሪካ ንምትእንጋድ ሕቶ ከምዝቕረበት ኣመልኪቶም። ከምዝፍለጥ ኢትዮጵያ ካብ ፅዕኖ ኣፍሪካ መስራቲ ሃገራት ኣፍሪካ ኣታ ሓንቲ 'ያ። ኸይኑ ግና ኣብ መድረኽ ዘለዎ ተሳትፎ ኾነ ናይ ኣዳላውነት ታሪኽ ኣብ ከይዲ ኣናሃሰሱ ብምምልኡ ቤተሰብ ኩዕሶ እግረ ኩዕሶ ጉራሕ ንክግደቡ ኸይኑ 'ዩ። ናይ ኣህጉርና ዓብይ እግረ ኩዕሶ ውድድር

ብምትእንጋድ ቤተሰብ ስፖርት ድልዎት ንምምላእ መንግስቲ ሕቶ ኣቕሪቡ ቅድመ ምድላው ስራሕቲ ኣብ ምስራሕ ከምዝርከብ ገሊፆም። ምትእንጋድ ፅዕኖ ኣፍሪካ ከቢድ ዝኾነ ከይዲ ከምዝሓትት ዝገለፁ እቶም ቀዳማይ ሚኒስትር ምስ ፕሬዝዳንት ቦንጌደሬሸን ኩዕሶ እግረ ኣፍሪካ ኣብዚ ጉዳይ ዘተ ከምዝገቡሩ ገሊፆም። ፅዕኖ ኣፍሪካ ኣብ ኢትዮጵያ ምክያዱ ኩዕሶ እግረ ኢትዮጵያ

ካብ ምንቅቓሕ ሓሊፉ ንዘፈር ተራዝም ምንቅቓሕ 'ውን ዓብይ ግደ ኣለዎ። ካብዚ ኣንጻር ናይ ኣፍሪካ ነባራት ዓብይቲ ተገዳሚ ኩዕሶ እግረ ኩዕሶ ኢትዮጵያ ምምፅኡም እዚ ናይ ኢትዮጵያ ጅምሮ ሓሳብ ንምፍላጥ ዓብይ ዕድል ዝፈጠሮ 'ዩ። ዓብይ ጉያ ኣብ ኢትዮጵያ ገፅታ ኢትዮጵያ ንምርኣይ ዝነበሮ ዓብይ ግደ ድሕሪ ምግልፅ ኣብ ቀጻሊ ብዝተፈለለዩ ዘፈራት ስፖርት ዝሰርሑ ስራሕቲ

እቲ ካልኣ ናይጀርያውን ነባር ተገዳሚ ኢንተርሚላንን ኢሲግላንን ታሪቦ ዌስት ብወገኑ፣ ኣብ ኢትዮጵያ እናተሰርሑ ዘለዉ ስራሕቲ ልምዕት እቶም ቀዳማይ ሚኒስትር ካብ ሃገር ሓሊፎም ንኣፍሪካ ዘለዎም ራዲዮ ከምዝመለኸት ገሊፁ። ፅዕኖ ኣፍሪካ ኢትዮጵያ ከተተኣናግድ ብምግባር ናይ ሃገር ኩዕሶ እግረ ናይ ምንቅቓሕ ትልሚ 'ውን ከምዝኾን ዘለዎ ሰናይ ትምኒት ገሊፁ ። ነባር ዓብይቲ ተገዳሚ ናብ ኢትዮጵያ ምምፅኡም ምስ ኢትዮጵያውያን ምትእስሳር ብምፍጣር ባህሊ ኩዕሶ እግረ ኩዕሶ ንክምላኸኹ ምቕው ኩነታት ዝፈጠሮ 'ዩ። ናይ ናይጀርያ ብሄራዊ ጉጅለ ኣባል ዝነበረ ካልኣ ተገዳሚ ዳንኤል ኣሞካቺ ኣብ ሃንቲቶም ኢትዮጵያውያን ብኸብርን ብፍቕር ኣቀባብላ ከምዝገበርሎም ተዛሪቦም።

ክረምቲ ስዒቡ ብሃንቀውታ ትፅበዮም ባዓላት

መኣዲ ጥበብ

መሰረት ገብረዮሃንስ

ባህሊ መግለጺ መነባብሮ ደቂ ሰባት 'ዩ። ሰባት ኣብ መንገሎምን ምስ ካልኦትን ብዝገብሩሎም መስተጋብር ንምንታዮም ዝገልፅን ናተይ ኢሎም ዝኾርዑሉን ባህሊ፣ ሃይማኖታዊ ባዓላትን እናኸበሩ ክሰብ ኸዚ መገደም 'ዮም። ብምክንያት ደማ ብኣክባብራ ሃይማኖታዊ ባዓላት ብኣክዳድናን ኢጋዳይን፣ ብኣመጋግባን ምትሕጋጋዝን ወዘተ ኣቢሎም ዝግለፁ ባህላዊ ሃፍትታት ብዙሓት 'ዮም። ካብዚ እቶም ውሽጢ ደሚቑም ዝኾነናን ኣብ ቅድሚያ ዘለዉ ኣዋርሕ ተኸታተሎም ዝበዓሉ ባዓላት ኣወርያ፣ ኣሸንዳ፣ ሓድሽ ዓመት፣ መስቀል... ተጠቀስቲ ባህላዊን ሃይማኖታውን ሃብትታትና 'ዮም።

ራያቆ(ሶሌል) ብዝብል ሸም ዝኾነ 'ዩ። ባህላዊ ባዓል ኣሸንዳ ባብዓመቱ ነሓሳ 16 ዝኾነ ኣንትኸውን ኣብ ቤተ ክርስቲያን ኦርቶዶክስ ተዋህዶ ደማ ባዕሉ ዝኾነ ኣል ሃይማኖታዊ ስርዓት ኣከባብራ ዘለዎ እንትኸውን ኣብዚ ዕለት ብተመሳሳሊ ዝኾነ ባዓል 'ዩ።

ኣሸንዳ ስዒቡ ዝመፅ ደማ ኹላትና ከምንፈልጦ ኣብ ሃገርና ካብ መንገ ዝኾነና ዓብይቲ ባዓላት እቲ ሓዲ ባዓል ሓዳሽ ዓመት 'ዩ። እዚ ዓብይ ባዓል ፍሉይ ዝገብሮ ኹላት ኣሸንዳ ዘለዎ እንትኾነ ንባዓል ዘበን ሓዳሽ ዓመት ዝህበ ኣኹብሮት ግና ተመሳሳሊ 'ዩ። ባዓል ሓዳሽ ዓመት ኣብ ሃገርና ብተመሳሳሊ ስምዒት ክኾነ ካብ መንገ ዝገብርዎ ምክንያታት ሓዲ ኣቐፃፅር ዘበን ኢትዮጵያ ናይ ባዕላ ስለዝኾነ 'ዩ። በዚ መሰረት ደማ ኹላ ማሕበረሰብ ብሓዳሽ መንፈስ ዝቕበሎ ባዓል ኮይኑ 'ዩ። እዚ ባዓል ኣብ ዝተፈለለዩ ክፋል ሃገርና ብተመሳሳሊ ድባብ ዝኾነ ኣንትኸውን ብፍላይ ደማ ኣብ ክፋል ሰሜን ኢትዮጵያ ኣዝዩ ተመሳሳሊ 'ዩ። ኣብ ክልላት ኣምሓራን ትግራይን ኣዋልድ ካብ ነሓሳ 16 ጀሚሩ ክሰብ ፅባሕ መስከረም ብጎይላን ፀወታን ዝቕበልእ ባዓል 'ዩ።

ኹልግዜ ሓምለ ዕለት 5 ዝኾነ ባዓል ሓይራ (ሓዋርያ) 'ዩ። በብዓመቱ ዝኾነ ባህላዊ ባዓል ሓይራ (ሓዋርያ) ሃይማኖታዊ መበገሲ ዘለዎ ኮይኑ፣ ባህላዊን ስርዓታት እናተኸተለ ኣብ ዝተፈለለዩ ከባቢታት ንዘመናት ካብ ወለዶ ናብ ወለዶ እናተመሓላፈ ካብ ዝመፅኡ ባህላታት ሎሚ እንጎራ ባህላውን ሃይማኖታውን መሰረት ዘለዎ ባዓል ሓይራ ሓዲ 'ዩ። ባዓል ሓይራ እንትብዓል ኮነ እንትልዕል ሓቢሮም ካብ ዝልዕሉ ነገራት ሕምባሻን ጭጉራፍን ካብ ዘይተርፉ 'ዮም ። ካብ ሃይማኖታዊ ባዓልነቱ ባህላዊ ጎኑ ጎሊሁ ንክወፅእ ወይ ንክፍለጥ ካብ ዝገብሩ ኣብ ሕምባሻን ጭጉራፍን ዘሎ ዝግበር ንጥፈታት 'ዩ ክብሃል ይክኣል።

ባዓል መስቀል ካፍቶም ዓብይቲ መንፈሳዊ ባዓላት ሰዓብቲ እምነት ክርስትና እቲ ሓዲ 'ዩ። እዚ ዓብይ ባዓል ኣብ ሃገርና ኢትዮጵያ ብድመቕ ስነ-ስርዓት ኣብ ኣደባባይ እንትኸበር መራሕቲ ሃይማኖት ብፍሉይ ኣልባሳት ደሚቑምን፣ ሰዓብቲ እቲ እምነት ደማ ብተመሳሳሊ ገዕዳ ባህላዊ ኹዳውንቲ ተኸዲናምን ተኸዲነንን ብሰብሳይ መንፈሳዊ ምዝመራት ተዓጂቦም ብታሕጓስ ዝኾነ ባዓል 'ዩ። ቤተ ክርስቲያን ተዋህዶ ኦርቶዶክስ ኢትዮጵያ ብብዓመቱ መስከረም 16 ኣትድምሮ ደመራ ሃገራዊ ኣንደምታ ዘለዎ 'ዩ። እዚ ማለት ደማ ባዓል መስቀል ደመራ ኣብ ዓለም ትካል ትምህርቲ ሳይንሲን ባህልን (ዩኔስኮ) ተመዝጊቡ 'ዩ። ኣብ ሃገርና ኢትዮጵያ ባዓል መስቀል ደመራ ከተማ ኣዲስ ኣበባ ሓዊሱ ኣብ ዋና ከተማታትን ገጠራትን ብድመቕ ዝኾነ ባዓል ዓብይ ባዓል እንትኸውን ብፍላይ ኣብ ብሄረሰብ ጉራጌን ትግራይን ደማ ፍልይ ዝበለ ቦታ ከምዝወሃቦ ዝፍለጥ 'ዩ።

